

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Originvm Monasticarvm Libri IV.

Le Mire, Aubert

Coloniae Agrippinae, 1620

Liber I. Ordinvm Ac Congregationum sub regula S. Augustini militantium
Origines.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11249

ORIGINES
ORDINVM

AC
CONGREGATIONVM
sub regula S. Augustini militan-
tium.

LIBER I.

CAP. I.

*S. Augustini vita & translatio bre-
uiter recensetur.*

Augustinus Tagaste in Africa honestis parentibus natus, ac puer docilitate ingenij equales longè superans; breui omnibus doctrina antecel-
luit. Adolefcens, dum esset Carthagine, in Manichæorū hæresim incidit. Postea Romam profectus, inde Mediolanum missus, vt Rethoricam doceret, cum ibi frequens Ambrosij Episcopi esset auditor, eius opera incensus studio Catholicæ fidei, annos natus triginta tres ab ipso baptizatur. Reuersus in Africam, cum religione vitæ sanctimoniam coniungens, à Valerio notæ sanctitatis Episcopo Hippo-
A nensi

nenſi presbyter factus est. Quo tēpore familiam instituit religiosorum, quibuscum victu communi, eodemque cultu vtens, eos ad Apostolicæ vitæ doctrinæque disciplinam diligentissimè erudiebat: sed cū vigeret Manichæorum hæresis, vehementiùs in illam inuehi cœpit, Fortunatumque hæresiarcham confutauit.

Hac Augustini pietate commotus Valerius, cum adiutorem adhibuit Episcopalis officij. Nihil illo fuit humilius, nihil continentius. Lectus ac vestitus moderatus, vulgaris mensa, quam semper sacra vel LECTIO, vel disputatione condiebat. Tanta benignitate fuit in pauperes, vt cū non esset alia facultas, sacra vasa frangeret ad eorum inopiam sustentandam. Feminarum, & in eis sororis, & fratris filiæ contubernium familiaritatemque vitauit. quippe qui diceret, etsi propinquæ mulieres suspectæ non essent, tamen quæ ad eas ventitarent, posse suspicionem efficere. Nullum finem fecit prædicandi Dei verbum, nisi graui morbo oppressus. Hæreticos perpetuò infectatus & coram, & scriptis, ac nullo loco passus consistere; Africam à Manichæorum Donatistarum, Pelagianorum, aliorumque præterea hæreticorū errore magna ex parte liberauit.

Tam multa piè, subtiliter, & copiosè scrip-

scripsit, vt Christianam doctrinam maximè
 illustrârit. Quem in primis secuti sunt,
 qui postea Theologicam disciplinam via &
 ratione tradiderunt. V Vandalis Africam bel-
 lo vastantibus, & Hipponem tertium iam
 mensem obsidentibus, in febrim incidit.
 Itaque cùm discessum è vita sibi instare
 intelligeret, Psalmos David, qui ad pœni-
 tentiam pertinent, in conspectu positos
 profusis lachrymis legebat. Solebat autem di-
 cere neminem, etsi nullius sceleris sibi
 conscius esset, committere debere, vt sine
 pœnitentia migraret è vita. Ergo sensibus in-
 tegris in oratione defixus, astantibus fra-
 tribus, quos ad charitatem, pietatem, virtu-
 tesque omnes erat adhortatus, migravit in
 cœlum. Vixit annos septuaginta sex, in Epif-
 copatu ad triginta sex. Cuius corpus pri-
 mùm à B. Fulgentio Episcopo Ruspensi anno
 504. in Sardiniam delatum, deinde à Luitprã-
 do Longobardorum Rege magno pretio re-
 demptum, Ticinum translatum est, ibique ho-
 norificè conditum. Vbi adhæc vsque tem-
 pora, loco thesauri inæstimabilis (licet lo-
 cus ignotus sit) in æde S. Petri in Cœlo aureo
 asseruatur.

In eodem templo quiescit corpus S. *Seue-
 rini Boetij*, Martyris & Philosophi, cum Epita-
 phio marmori inscripto.

S. Possidonius seu Possidius Episcopus Cala-

A 2 men-

mensis, qui S. Augustini magistri sui vitam scripsit, quiescit Mirandulæ in Italia, illius urbis patronus ac tutelaris: vbi sacrum eius corpus magnam habet venerationem. Ita tradit Philippus Ferrarius in Catalogo Sanctorum Italiae.

Vitam S. Augustini annis superioribus accuratè post alios scripsit amicus noster R. P. Cornelius Lancelottus, Prior Eremitarum Augustinianorum Antuerpiæ, & typis Plantinianis publicauit.

CAPVT II.

*Canonicorum Regularium ordinis
S. Augustini varia Congregati-
ones.*

CAnonicorum Regularium cœnobia alia suis Ordinarijs, seu Episcopis locorum, in quibus situm habent, reuerenter subsunt; alia à Diœcesanorū visitatione exempta varias in Congregationes sunt distributa, & suis Præfectis peculiaribus parent.

Congregationes inter eminent *Lateranensis* seu *Frisonaria* in Italia, *S. Rufi* in Gallia, *Aroasiensis* in Belgio, *Vindesimensis* in Germania superiore & inferiore: de quibus & alijs fusè egi in libro nostro de Canonicis Regularibus Coloniae anno 1614. edito.

Ad

Ad Cōgregationem Italicam quod attinet, legitur hodieq; in monasterio B. Marię Frisonarię, haud procul ab vrbe Luca hæc inscriptio:

Saluatori Christo, ac sanctę spei matri Marię, Canonici Regulares ab Apostolis primū, Diuique Augustini norma, sub Apostolicis regulis instituti, iam pridem in hoc cœnobio arctius Deo dicati, hinc per Italiam sub titulo Lateranensi dilatati, hanc eadem vetustate labantem restituere anno gratię millesimo quadringentesimo primo.

Fuit autem huius reformatę Congregationis primus auctor *Bartholomæus Colūna*, nobilis Romanus, qui anno 1396. floruit, & in dicto Frisonario Canonicam disciplinam primū restituit, quę totam postea Italiam est peruagata titulo Congregationis Lateranensis, à Basilica Lateranensi sic dicta. Quo quidē in templo vixere Canonici Regulares vsque ad tempora Sixti IV. Pape, qui ipsis inde amotis Basilicam S. Marię pacis adsignauit, quam hodieq; possident. In Lateranensi autem Basilica nunc resident Canonici sæculares, vt vocant.

*Ioannes
Philip-
pus No-
uarięsis
lib. 3.
Chron.*

Congregatio *S. Rufi* per B. Rufum Lugdunensem Archiepiscopum circa annū 1107. est incohata: & meminit illius Ioa-
chimus Abbas commentario in
Apocalypsim.

CAPVT III.

*Congregationes Canoniorum S. Georgij
in Alga, & S. Spiritus apud
Venetos.*

VTútur isti veste cęlestini feu azurini coloris. Primi huic familię nomen dedere *Antonius Corarius*, Gregorij XII. Papę nepos, & *Gabriel Gondelmerius*, qui pōst Eugenius IV. Papa fuit, vt in huius vita Ciacconius commemorat. Nonnulli scribunt hos Canonicos Georgianos militare sub regula S. Augustini. Paulus Morifus in fine libri 3. dicit eos viuere solitos, ex præscripto quarundam constitutionum priuatarum, nec solennem emisisse professionem ante annum Christi millesimum quingentesimum septuagesimum, quo id Pius V. Papa ipsis iniunxit. Consule & eundem Morifum lib. 1. cap. 43. quo loco adserit, Congregationem hanc S. Georgij primùm incolatam esse à dicto Antonio Corario, postea verò auctam atque illustratam à *S. Laurentio Iustiniano* Patriarcha Veneto, iuxta inscriptionem sepulchralem eiusdem Corarij, quę talis legitur ad D. Georgij in Alga: *Sepulchrum pýssimi Patris D. Antonij Corarij Beata memoriae Episcopi Ostiensis, Cardinalis Bolomiensis, fundatoris huius Congregationis: qui obiit anno 1445. die 29. Ianuarij. Orate pro eo semper.* Est

Est & altera Congregatio Canonorum Regularium apud Venetos, quæ à *Sancto Spiritu* nomen habet, per *Gabrielem Spoletinum* anno 1415. instituta.

CAPVT IV.

Ordinis Præmonstratensis origo.

Inter Canonicos Regulares etiam recensentur *Præmonstrateses*, à S. Norberto Archiepiscopo Magdeburgensi anno 1120. instituti, & à *Præmonstrato*, primò illius instituti cœnobio, in diocœsi Laudunensi sito facti. Exstat huius Ordinis Chronicon à nobis magno labore concinnatum, & Colonia anno 1613. publicatum: ad quod curiosum Lectorem remittimus. Sanctis porrò ac Beatis, à me dicto in Chronico recensitis, isti poterunt adiungi.

B. *Ludouicus Comes*, & fundator Abbatia *Arensteiniana*, in diocœsi *Treuerensi*, ibidem Conuersus, an. 1185. obiit, VIII. Kal. Nouembris. Eius vitam edidit *Christophorus Brovverus Societatis Iesu*, Mogütia an. 1616. in libro, cui titulus, *Sidera Illustrum, & SS. virorum Germaniæ.*

B. *Garenbertus*, Abbas *Montis S. Martini*, in diocœsi *Cameracensi*: de quo vide *Molanum* in *Natalibus SS. Belgij.*

B. *Elco*, *Liaucama cognomèto*, Abbas *Lidlumensis*, in *Frisia Occidentali*, & diocœsi *Leouvardiensi*, an. 1332. martyrio coronatus triduo ante festum *Annunciationis Deip.*

B. *Gertrudis*, filia S. Elizabethæ Lantgraviæ Hafsiaë, virgo & Abbatiffa Aldenbergensis, in diœcesi Treuerensi, an. 1297. in Domino obdormiuit, ipso die S. Hippolyti.

B. *Radigundis*, virgo, quiescit in monasterio Charitatis, haud procul à Ciuitate Roderici, quæ est vrbs Episcopalis Hispaniæ. De quo monasterio nos in Chronico Præmonstratenfi egimus anno 1170.

CAPVT V.

Ordo Hospitalariorum S. Antonij, per Gastonem virum nobilem circa annum 1121. excitatus.

1121. **C**irca annum Christi 1121. *Gasto*, vir nobili genere in prouincia Viennensi natus, eiusque filius *Girondus* floruerunt, quibus auctoribus S. Antonij societas, apud Motam, Viennensis diœcesis opidum, sumpsit exordium. Huius instituti sodales, pietatis officio intenti, pauperibus, mutilis, sacro igne tactis, cæterisque ægris ac debilibus hominibus subleuandis, ac sustentandis operam in primis id temporis dabant. Cui rei significandæ putât nonnulli à *Gastone* & *Girondo* adsumptam figuram Græcæ litteræ T. seu signum Potentiæ, vt Galli baculum seu scipionem, sustentandis debilibus proprium, suo idiomate vernaculo

maculo nuncupant: etsi alij alias causas adsignent. Apud Ezechielé certè Prophetam illi duntaxat memorantur signo *Tau* fuisse notati, qui abominationes in ciuitate fieri solitas detestabantur: de quibus etiã dictum, *Omnes autem super quem videritis Tau, ne occidatis.* Cap. 9.

Ceterùm nata est societas ista occasione corporis *S. Antonij*, ex vrbe Constantinopolitana in prouinciam Viennensem allati per *Iocelinum* castri Albenciani, & Motæ Sancti Desiderij dominum. Cui quidem decenter collocando, idem apud Motam ditionis suæ opidum (quod hodiè *S. Antonij* dicitur) basilicam à fundamentis exstruere cœpit: sed morte præuentus perficere non potuit. *Iocelini* sine liberis defuncti hereditatem iure propinquitatis adiit vir nobilis *Gungo Desiderius*, qui iussu Urbani II. Papæ (per prouinciam Viennensem versus Clarum-montem ad concilium ibidem celebrandum iter facientis) incohatam basilicam perfecit, atque in ea *S. Antonij* reliquias honorificè collocauit. Et ne quid deesset, instituti Benedictini monachos ex monasterio *S. Petri*, quod Montis-maioris in diocesi Arêlatensi nuncupant, aduocauit, & basilicam ab ipso Calixto II. Papa anno 1119. dicendam ac consecrandam curauit. Grassabatur id temporis per Galliam sæua lues ignis ardentis: cuius meminere Sigebertus Gemblacensis, Vincentius Bellonacensis, & alij. Quo factum

ctum, vt maximus hominum ægrorum concursus ad Motensem S. Antonij Basilicam fit factus: plurimiq; sani atque ab omni morbo liberi, meritis sancti viri, domum redierunt. Inter alios vir nobilis *Gasto*, ex prouincia Viennensi oriundus, eiusque filius *Girinus* seu *Girodus*, à graui vterque morbo est liberatus. Itaq; *Gasto*, vnà cum filio, se & sua omnia S. Antonio obtulit, & totum se dedit curandis ægris. atq; igne sacro faucijs, qui magno numero quotidie Motam confluebant. Huic pio misericordiæ operi intentis alij octo plus minus viri paullò post sese adiunxerunt; sanctissima inter se inita societate. Atque hæc quidem prima ordinis Antoniani origo fuit, vnde & distichon:

Gastonis voto sociatis fratribus octo.

Ordo est hic cœptus, ad pietatis opus.

Creuit postmodum societas ista, estque ab Alexandro III. Urbano III. Clemente III. Bonifacio VIII. & alijs varijs Pötificibus Romanis confirmata.

Mortuo *Gastone*, fratres hospitalis siue domus eleemosynariæ S. Antonij Magistrũ, seu Præceptorem elegerunt *Stephanum*, sacerdotem piũ ac venerabilem. Huic anno 1131. defuncto successit *Hautelinus*, *Sofredus*, & sic alij ex ordine, vsq; ad annũ Christi 1297. quo Bonifacius VIII. Prioratum S. Antonij, amotis monachis Benedictinis, in dignitatem Abbatialem commutauit, diplomate apud vrbe veterem.

veterem I V. Idus Iunij dato, anno Pontificatus sui tertio: *Habito, inquit, fratrum nostrorum consilio & ad sensu, predictum Prioratum cum omnibus Ecclesiis, membris, iuribus & pertinentijs suis ab omni spirituali & temporali potestate, iurisdictione, dominio, iure, subiectione, obedientia, & dispositione quacumque monasterij Montis-maioris, nec non Abbatis & conuentus eiusdem monasterij eximimus, ipsumque ab eis decernimus liberum penitus & exemptum. Priorem, monachos, conuersos & alios quoscumque, si qui sint in ipso Prioratu per Abbatem & conuentum, vel eorum mandato seu auctoritate per alios forsan deputati, ab eo totaliter amouentes; eisdemque Priori, monachis, & conuersis precipientes, vt ad dictum monasterium redeant inibi Domino seruituri. Porro volumus & mandamus, vt in eodem monasterio & hospitali ac membris regula D. Augustini seruetur, & secundum eandem dicti Abbas & Canonici ac fratres perpetuo viuere teneantur. Habitum vero cum signo, quod Potentiam vocant, in honorem ipsius beati Antonij tam Abbas quam Canonici seu fratres predicti, iuxta morem solitum ipsius hospitalis, semper & quocumque deportent.*

Primus porro Antoniani apud Viennenses seu Motenses monasterij Abbas ex Domino seu Magistro vltimo fuit *Haimo*: quo agente Bonifacius V III. Basilicam S. Andree in vrbe Romana Antonianis adtribuit. Haimoni an. 1316. defuncto in Abbatiali dignitate successit *Pontius Arelacus*, & sic longa serie alij ad nostra vsque tempora.

Fuit

Fuit autem hæc societas ab initio, veluti fraternitas quædã sæcularis, ad exercenda sanctæ caritatis opera; quæ paulatim ad sublimiorem statum prouecta, custodiã corporis S. Antonij patroni sui obtinuit, & iuxta regulam S. Augustini cœpit viuere, ac demum à plurimis Pontificibus Romanis est approbata. Suntq; hodiè plurimi illius instituti monasteria per Galliam Aquitanicã, Celticam, Belgicam, Italianam, Hispaniam, Germaniam, aliasq; orbis Christiani prouincias: quorum præfæcti proprio ac peculiari nomine *Præceptores* nuncupantur.

Atque hæc quidem ex Antoniana historia Lugduni anno 1534. edita excerptimus, quam *Amarus Falco*, Præceptor domus S. Antonij Barri-ducis, post legationem apud Clemètem VII. totius ordinis sui nomine obitam, conscripsit. Addit idem *Iacobum* Ierosolymorum & Siciliae Regem, Comitemq; Castrensem, in signum adsumptæ protectionis atq; adfectus in hunc ordinem, testamèti tabulis anno 143. cõditis, heredibus ac successorib. in perpetuum suis mandasse. vt Antoniani ordinis symbolum collo appèssum, id est, Potentiam, siue notam T. ex auro puro, vnà cum campanula gestarent.

Notæ T. seu Potentiæ meminit & Bonifacius VIII Papa in suo diplomate, suprã à nobis citato, quam sodales Antoniani ex auro argentove conflatam, collo appensam velut tesseram

tesseram gestant.

Huius ordinis insigne monasteriū visitur Traiecti ad Mosam, quod apud Belgas nunc est vnicum: cetera namque desierunt

Totius ordinis caput, vt dixi est S. Antonij Abbatia in dicecesi Viennensi sita.

CAPVT VI.

S. Antonij vita breuiter ob oculos ponitur.

ANtonius Aegyptius nobilibus, & Christianis parentibus natus, quibus adolescens orbatus est, cum ingressus Ecclesiam ex Evangelio audiuisset: *Si vis perfectus esse, vade & vende omnia quae habes, & da pauperibus*, tanquam ea sibi dicta essent, sic Christo Domino obtemperandum existimauit. Itaque vendita re familiari, pecuniam omnem pauperibus distribuit. Quibus solutus impedimentis, caelestis vitae genus in terris colere instituit. Sed cum in periculosum illud certamē descenderet, ad fidei praesidium, quo erat armatus, adhibendum sibi putauit subsidium reliquarum virtutum: quarum tanto studio incensus fuit, vt quemcunque videret aliqua virtutis laude excellentem, illum imitari studeret.

Nihil igitur eo continentius, nihil vigilantius erat. Patientia, mansuetudine, misericordia,

ricordia,

ricordia, humilitate, labore, ac studio diuinarum Scripturarum superabat omnes. Ab hæreticorum & schismaticorum hominum, maxime Arianorum, congressu & colloquio sic abhorrebat, vt ne propè quidem ad eos accedendum diceret. Humi iacebat, cum eum necessarius somnus occupasset. Ieiunium autem adeò coluit, vt salem tantummodo ad panem adhiberet; sitim aqua extingueret: neq; se ante Solis occasum cibo aut potu recreabat, sæpè etiam biduum cibo abstinebat: sæpissime in oratione pernoctabat. Cùm talis tantusque Dei miles euasisset *Antonius*, sanctissimū iuuenem hostis humani generis varijs tentationibus aggreditur, quas ille ieiunio, & oratione vincebat. Nec verò frequens de Satana triumphus securum reddebat *Antonium*, qui diaboli innumeras artes nocendi nouerat.

Itaque contulit se in vastissimam Aegypti solitudinem: vbi quotidie ad Christianam perfectionem proficiens, dæmones (quorum tantò erant acriores impetus, quantò *Antonius* ad resistendum fortior euadebat) ita contempnit, vt illis exprobarer imbecillitatē: ac sæpè discipulos suos excitans ad pugnam contra diabolum, docensque quibus armis vinceretur: *Mihi credite*, dicebat, *fratres*, *per timefcit satanas* *piorum vigilias, orationes, ieiunia, voluntariã paupertatem, misericordiam & humilitatem, maxime verò ardentem amorem in Christum Dominum, cuius vnico sanctissima crucis signo debilitatus aufugit.*

git. Sic autem dæmonibus erat formidolosus, ut multi per Aegyptum ab illis agitati, inuocato nomine Antonij liberarentur: tantaque erat eius fama sanctitatis, ut per litteras se eius orationibus *Cōstantinus magnus* Imp. & filij cōmendarent. Qui aliquando quintum & centesimum annum agens, cū innumerabiles sui instituti imitatores haberet, cōuocatis monachis, & ad perfectam Christianæ vitæ regulam instructis, sanctitate & miraculis clarus migravit in cælum decimo sexto Kalend. Februarij.

S. Antonij res gestas scripsere S. Athanasius, S. Hieronymus, Socrates, Sozomenus, Theodoretus, & alij.

CAPVT VII.

Ordo Guilielmitarum, per S. Guilielmum Aquitaniæ Ducem institutus.

Guilielmus Aquitaniæ Dux, & Pictauiorū Comes, cū schisma aduersus Innocentium II. Pontificem Maximum fouisset, & eos, qui verum Pontificem sectantes, Petrum Leonem pseudopapam execrabantur, minis & terroribus exagitasset, alijs eiectis, alijs carceri inclusis, à S. Bernardo Abbate ad eum profecto.

fecto.

fecto, & cum sanctissimo Eucharistiæ Sacramento in manibus, quo magis illum deterreret, loquente mirabiliter conuersus est. Nam ad Eremitam seu solitarium hominem, qui sanctitate clarescebat, se contulit, illum, quid sibi agendum esset, consulturus: qui, ut ferream lorica[m] super corpore nudo, & habitu vili indutus in morem peregrini, summum Pontificem veniam petiturus adiret, auctor fuit. Quare *Guilielmus* Eremitæ monitis obtemperans, ad Innocentium Pontificem supplex venit, seque, quis esset, & qua de causa venisset, aperuit. Quod cum Pontifex vix crederet, illum pro penitentiâ suscipiendâ ad Hierosolymitanum Patriarcham remisit. Profectus itaque Hierosolymam, & à Patriarcha penitentiam postulans, ab eo cognitus (Patriarcha enim *Guillemi* olim Capellanus seu pædagogus fuerat) perhumaniter exceptus fuit: acceptaq; ab eo penitentiâ, quam sibi asperâ imponi voluit, peragrata Palæstinâ, Româ, & in Hispaniam ad S. Iacobi Apostoli reliquias venerandum peregrinatus est: aliisque peregrinationibus peractis, demum cum secundo Hierosolymam rediisset (ubi à Saracenis captus multa perpeffus est) in Etruriam veniens, in ditione Senensî apud Rosetum seu Crossetum in loco, qui Stabulum Rodis dicebatur, in solitudine reliquum vitæ sanctissimè multis claris miraculis confecit. Ita *Ferrarius* libro de SS. Italiae.

Cete-

Ceterum grauis est quæstio apud Scriptores, an ordo Guilielmitarum sub regula S. Augustini, an S. Benedicti militet. Sampson Haius Guilielmita Parisiensis in suo libro de veritate vitæ & ordinis S. Guilielmi, Parisijs anno 1188. edito contra Volaterranum Iac. Bergomensis, Onuphrium, Iosephum Pamphilum, & alios, multis probat Guilielmitas regulam Benedictinam sequi, & ideo iuxta eius præscriptum in nocturnis horis duodecim lectiones festis diebus hodieque recitare; cum Eremitæ Augustiniani, qui eos ad suam regulam trahere conantur, non nisi nouem lectiones recitent. Vt ut sit, hoc constat, multa olim Guilielmitarum monasteria Eremitis Augustinianis accessisse. De his vide plura infra lib. 2. de Ordinibus Benedictinis.

CAPVT VIII.

Ordo S. Trinitatis de Redemptione Captiuorum, per Ioannem Matham institutus, an. 1197.

ORdinem istum instituit Ioannes Matha apud Gallos in Prouincia natus, Doctor Theologus Parisiensis anno Christi 1197. vt in eius Epitaphio legitur Romæ in basilica S. Thomæ de Formis, in monte Coelio; Anno Dominicæ Incarnationis M.C. XCVII. Pontificatus

B

verè

verò Innocentiū III. anno primo, institutus est ordo sanctissimæ Trinitatis à fratre Ioanne, &c.

Alij dicunt hunc ordinem inchoatum an. 1196. in monasterio Cerui Frigidi in Gallia, vt patet ex hisce versiculis, quos Choppinus li. i. Monasticorum, tit. vltimo, art. 12. recitat.

*Milleno ducenteno quarto quoq³ dempto,
In Ceruo Gelido Triadis fit primitus Ordo.*

Ceterum primum huius ordinis monasterium Romæ ab Innocentio III. Papa exstructum est, & S. Thomæ de Formis nuncupatum. Totius Ordinis Præfectus seu Minister generalis sedem ac domiciliū summū habere solet in monasterio Cerui Frigidi apud urbem Meldensem in Gallia: quo in loco etiam Capitulum quotannis generale celebrari olim consuevit. Floret ordo iste maximè in Hispania, Gallia & Belgio, vocantque Præfectos suorum monasteriorum Ministros. Hodie Minister seu Præfectus Generalis plerumque residet Parisijs apud Maturinos.

Primam huius instituti originem ex Roberti Gaguini Annalibus Galliæ, alijsq; monumentis fusè describit Iacobus Burgesius Prouincialis per Belgium Minister, in statutis ordinis S. Trinitatis Duaci an. 1586. excusis.

Ætate Innocentijs III. Romani Pontificis, pietatis feraci, ordo sanctissimæ Trinitatis de Redèptione captiuorū initiū cepit, auctoribus Ioāne de Matha ex Prouincia oriundo, & Felice Anachoreta Valesiensi. Hic Ioannes D. Theol. Parisiensis, tædio vitæ sæcularis affe-

ctus, odio mundū habuit: vnde initiatus sacer
 dotio meruit cōsolationē accipere diuinitus,
 dū se Angelus veste cādida indutus, & cruce
 bicolori insignitus videndū præbuit. Eā autē
 visionē boni ominis nunciā interpretatus, fe-
 cescit ad eremum: vbi *Felix* vitā solitariā age-
 bat, in loco qui *Ceru^o Frigidus* dicitur, eò quòd
 ad collis radicē fons scaturiat limpidissimus,
 ad quē ex finitima silua solit' erat venire cer-
 uus candidissimus refrigerandi se causa: vnde
 & locus dictus est *Ceruus Frigidus*. In eo loco
 per triennium egit cum Felice Ioannes, pari &
 cōsentiēte in bonū animo. Interim diffunde-
 batur suavis odor nominis eorū, & ad se veni-
 entib. salutis pabula verbo & opere ministra-
 bant. Sed in ea viuētes libertate absq; definita
 regula, & legitimis institutis, timētes errorem
 posse cōtingere, dū cōcupiscētię nō resistitur,
 dū sibi quitq; lex est, ter in sōnis à cęlesti nū-
 cio admonētur, vt Rom. adirēt Pontificē, ac-
 cepturi certā vitę regularis normā. Pergūt i-
 gitur per durā hiemē feruētes charitate sancti
 viri, ad Sūmmū Pontif. Innocēt. huius nomi-
 nis III. omniū religionis monasticæ amantiū
 dulce asylū: quē cū cōuenisēt, simili eū reue-
 latiōe honoratū cognouerūt. Quāobré beni-
 gnissimè ab eo excepti sūt hospitio, ad V. vsq;
 Kal. Febr. cū dies festus Agnetis secūdò agitur.
 Tū Pōtifex rē diuinā faciens, dum S. Eucharis-
 tiam circumstantibus ostendit, Angelum
 Dei videt multo candore fulgentem

cancellatis manibus duos captiuos tenentem, Christianum vnum, alterum Maurum, tamquam eos commutaret. Huic Angelo crux rubri, & azurei, seu cærulei coloris ad pectus eminebat. Quo viso, & re diuina confecta, anachoretas ad se vocans; *Iam, inquit, filioli, aduerto Dei spiritu vos duci: dabo vobis indumenta exemplo visionis, quæ mihi diuina celebranti innotuit, respondentia, & eritis primitiæ Pontificatus nostri, quos diuina bonitas vult noui & sacri ordinis esse auctores.* Confutis igitur tunicis, Ioannem & Felicem candidis vestibus decorauit, superaddita cruce, qualem Angelus ostendisset: additque nouo ordini titulum *de Trinitate & Redemptione captiuorum*, declarans primò in vestimentis eorum tres reperiri colores; album, qui Patrem Deum repræsentat, qui principium est sine principio, vt albedo extremus est color, nulli alieno colori permixtus; & secundum, qui azurius seu cæruleus est color, denigrationem & obfuscationem referens, Christum significat, cuius caro cruciatus & dolore fuit contusa & denigrata. Tertium verò colorem rubeum, qui quidem ardorem significat, & Spiritum sanctum exprimit, qui ignis est, & flammam inspirat cordibus credentium. Admonuit eos præterea his verbis: *Candor, ô filioli, conscientie puritatem atq; munditiam, qua fulgere vos decet, exprimit; crux verò qua parte rubea est, feruorem charitatis in Deum signat; altera autem, qua contusa & carni similis*

malis

milis est, Christi passionis memoriam præ se fert:
 ut nostræ redemptionis ab inferis memores, perse-
 uerante metu Deū diligatis atque colatis. Quos ve-
 rò Angelus dextra sinistraque inuicem commutare
 videbatur, eos puto representationem facere libe-
 randorum captiuorum, quos Christum imitantes po-
 stea redempturi estis: ut pretio redemptionis dato,
 Christianos è Saracenorum manibus, ac seruitute
 eximatis, vel aduersæ legis hominē pro eo, qui Chri-
 stiana fidei professor est, commutetis. Et quia festo
 die (v. diximus) B. Agnetis Martyris, quæ
 bona sua trifariam distribuerat, visio conti-
 gerat, voluit summus Pontifex fratres ordinis
 bona, quæ d. inceptis possiderent, in tres partes
 diuidere; ita ut vna esset ad fratres alendos,
 qui cultui diuino inferuirent; altera ad hospi-
 tio excipjendos Christi pauperes reponere-
 tur & tertia pars in redemptionem captiuo-
 rum detentorum ab infidelibus seruaretur.
 Atque idcirco monachos ordinis S. Trinita-
 tis de Redemptione captiuorum voluit appel-
 lari. Constructo autē nō longè à Laterano in
 monte Cœlio Romæ monasterio, & S. Trini-
 tati dicanda Ecclesia (in cuius porticu videtur
 adhuc vii onis supradictę simulacrum effigia-
 tum) iussit idem Pontifex, ut Ioannes Matha,
 (remiserat enim Felicem Anachoretam in Gal-
 lias ad dicti ordinis propagineſ dilatandas,
 pro nominis diuini gloria & humanæ sa-
 lutis augmento) ibidem Deo deseruiret cum
 fratribus assumptis. Eam ob rem concessit illi

sancto viro eiusque successoribus regularem vitam obseruantibus Ecclesiam *Sancti Thomæ & S. Michaelis de Formis*, sic dictam, quòd non longè à formis, id est, aquæ ductibus sita sit in monte Cœlio, cum possessionibus, & omnibus alijs eò pertinentibus, nec non Ecclesiam *S. Saluatoris* (vt habet confirmatio Honorij III. Pontificis Romani, adseruata in bibliotheca Vaticana) sitam in loco, qui dicitur mons Sanctus, ad castrum Verelatense, in diœcesi Spoletana, cum omnibus eò pertinentibus, & in diœcesi Tudertensi Ecclesiam *B. Mariæ de Lantano* cum omnibus eò pertinentibus; in diœcesi Anicliensi Ecclesiam *S. Trinitatis*, iuxta castrum Albani, cum omnibus eò pertinentibus; in Vrbe Ecclesiam *S. Isidori*, & totum montem maiorem post Absidiam; item plures alias possessiones, quas recenset dicta confirmatio Honorij Põtificis, qui, vt prædecessor eius Innocentius tertius, omnes dictas Ecclesias, & fratres inhabitantes eas, sub B. Petri, & sua protectione suscepit. In hoc autem monasterio cum sanctè & regulariter vixisset Ioannes Matha, primus maior Minister per sexdecim annos, mortuus est & sepultus, vt habet eius epitaphium insculptum marmoris sepulchri testudinati & exstructi in dextra parte minoris Ecclesiæ. Maior enim omninò discooperta est, & semidiruta in monte Cœlio. Ea autem sunt epitaphij

taphij verba: Anno Dominica Incarnationis 1197.
 Pōtificatus verò Domini Innocentiij Papæ tertij anno
 primo, xv. Cal. Ianuarij institutus est nutu Dei ordo
 sanctissimæ Trinitatis à fratre Ioanne, sub propria
 regula sibi ab Apostolica sede concessa. Sepultus est
 idē frater in hoc loco an. Domini 1213. Decemb. 21.

CAPVT IX.

*Catalogus monasteriorum & provin-
 ciarum ord. S. Trinitatis.*

Primum huius ordinis monasterium est
 Romæ constructum (S. Thomæ de Formis
 nuncupatū) per Innocentiū III. Papam.

PROVINCIA FRANCIAE.

In prouincia Franciæ sunt monasteria
 duodecim, videlicet

Monasteriū Cerui Frigidi, in diocesi Mel-
 denfi.

Parisiense, quod Maturinorum vulgò di-
 citur à S. Maturino, illius loci patrono; estq;
 fundatum à S. Ludouico Galliæ Rege.

Monasterium Meldense, vulgò *Meaux*.

Monasterium Fontis Bleaudi; Gallicè *Fon-
 tainebleau*, fuit fundatum an. 1259. per S. Ludo-
 uicum Galliæ Regem. Hoc in loco spectatur
 insigne palatium Regum Galliæ: quo tem-
 pore æstiuo solent diuerti.

Monasterium Claremontanum.

Monasterium de Verberia.

Monasterium de Stampis, inter Parisios &
 Aurelianum.

Monasterium de Cola.

B 4 Mona-

Monasterium de Mitriaco.

Monasterium de Fayaco.

Monasterium de Ponte Lermerio.

Monasterium de Siluella.

IN PROVINCIA CAMPANIAE
sunt Monasteria vndecim.

Monasterium Trecense in Campania.

Monasterium de Marchia.

Monasterium de Catalano.

Monasterium Gloriæ Dei.

Monasterium de Baraz supra Sequanam.

Monasterium de Vitriaco.

Monasterium Metense in Lotharingia.

Monasterium de Vidua.

Monasterium de Sudeo.

Monasterium Grandi-pratense.

Monasterium de Fera, opido Campaniæ.

IN PROVINCIA PICARDIAE
sive Belgij sunt Monasteria XIV.

Monasterium Atrebatense in Artesia fundatum à pijs aliquot viris, procurante Guilielmo Scoto, tertio Magistro generali, qui obiit anno 1222.

Monasterium Hondiscotanium in Flandria, fundatum circa annū 1220. à Toparchis Hondiscotanis, eodem Guilielmo Scoto procurante.

Monasterium de Vienna.

Mo-

Monasterium de Silua Niepenfi seu Ne-
penfi, siue S. Mariæ de pietate. Niepenfe si-
tum est in Silua Niepenfi tertio ferè miliari à
Balliolo Flandriæ opido, fundatumque circa
an. 1343. vel 192.

Monasterium Duacense in Flandria, anno
1253. exstructum per virum nobilem Eucrar-
dum à S. Venantio.

Monasterium Andriguiacense vulgò *An-
driguez* fundatum per virum nobilem ex fa-
milia Vilainiorum.

Monasterium de Templosio.

Monasterium Lerchiense in Artesia funda-
tum an. 1245. per Ioannem toparcham Ler-
chientem.

Monasterium Aureæ Vallis apud Niuellā
in Brabantia.

Monasterium Lerinense siue de Lerinis
apud Gemblacum Brabantia oppidum.

Monasterium Stegrense in Flandria, quod
& Couardianum appellatur, fundatum à
Balduino Marefcallo Balliolano; quem à
barbaris monachi S. Trinitatis pretio rede-
merant.

Monasterium Huiense ad Mosam fl. in
diœcesi Leodiensi.

Monasterium Bastoniense in Ducatu Lu-
xemburgensi.

Monasterium de Berieriuado.

IN PROVINCIA NORMAN-
niæ sunt monasteria XIV.

- Monasterium de Rieux.
 Monasterium Castrobienſe.
 Monasterium de Lexouio.
 Monasterium de Periuu.
 Monasterium de Beluario, ſupra mare.
 Monasterium de Mauritania.
 Monasterium de Roboreto.
 Monasterium de Sarſeau.
 Monasterium Turonenſe in honorem S. Sal-
 uatoris fundatum in ſuburbano Turo-
 nenſi.
 Monasterium de Taliburgo.
 Monasterium de Diuando.
 Monasterium de Pulteria.
 Monasterium de Belleau.
 Monasterium S. Michaelis apud Pontifaram.

IN PROVINCIA LINGVÆ
Occitanæ sunt Monasteria qua-
tuordecim.

- Monasterium Tolosanum.
 Monasterium Narbonenſe.
 Monasterium Montispeſulanum.
 Monasterium Caſtrenſe, & alia.

IN

IN PROVINCIA SEV COMI-
tatu Prouinciæ sunt monasteria
decem.

Monasterium Auenionense.
Monasterium Tarasconense.
Monasterium Arelatense.
Monasterium Massiliense, & alia.

IN PROVINCIA AN-
gliæ fuerunt monasteria
sex.

Monasterium S. Roberti.
Monasterium de Morgudes.
Monasterium de Tellefourd.
Monasterium Oxoniense.
Monasterium de Ycogne, exemptum.
Monasterium de Hodeffovve.

IN PROVINCIA HI-
bernix

Vnicus est Minister de Atobacia, Limbrien-
fis diocesis.

IN PROVINCIA SCOTIAE
monasteria sex.

IN

IN PROVINCIA A-
ragonæ Monasteria tri-
ginta.

IN PROVINCIA CASTELLAE
Veteris Monasteria quin-
decim.

IN PROVINCIA CASTELLAE
Nouæ Monasteria viginti
& vnum.

Ita Choppinus lib.1. Monasticarum Re-
rum tit. vltimo, art.12.

CAPVT X.

*De Sodalibus ord. S. Trinitatis testi-
monium Iacobi Vitriaci.*

EST alia Regularium fratrum clericorum,
& laicorum sancta, & Deo accepta Cōgre-
gatio, in omni loco habitationis suæ, sub titu-
lo S. Trinitatis Domino militantium, vn-
de & fratres sanctæ Trinitatis appellantur, v-
ni summo huius ordinis Priori per obedi-
entiam humiliter subiecti. Habent autem in
diuersis regionibus Priores minores & Con-
gre-

gregationes particulares; caput autem ordinis in Ecclesia S. Trinitatis Massiliensis præfecerunt. Hi siquidem viri sancti arctam religionis viam ingressi, carnibus non vescuntur, exceptis diebus Dominicis, & quinque magnis solemnitatibus Vinum vero secundum ordinis instituta licet eis bibere, emere autem non licet, camisijs non vtuntur, neque lintheaminibus aut plumis. Humilitatis Christi formam expressius imitantes, aut pedibus ambulat, aut super asinos equitantes incedunt; alijs autem animalibus ad opus equitandi non vtuntur. Albis autem & laneis tunicis diebus & noctibus induti, cappis albis exterius, crucem bipartitam ex rubeo & nigro in medio pectoris affigunt. Et quoniam ad comparationem pietatis exercitatio corporis ad modicum valet, adeò misericordiæ operibus affluunt, vt de omnibus bonis suis semper in honorem S. Trinitatis tres partes faciant: vnã partem ad redemptionem captiuorum, qui in vinculis Saracenorum detinenter; aliam ad sustentationem pauperum infirmorum, quos in domibus suis misericorditer recipiunt, in proprijs personis humiliter ministrantes; tertiam partem ad vsus suos reseruant, vt sobriam & pauperem vitam vtcumque valeant sustentare. In hac igitur amplitudine charitatis, & affluentia pietatis, velut speculum facti sunt multis regu-

*Ibi olim
fortasse,
nunc a-
libi, vt
supra
dixi-
mus.*

Matt. 6.
& 14.
cap.

regularibus avaris, & imitationis exemplum meticulosis fratribus & filiis diffidentiae, qui semper in anxietate & sollicitudine de castino cogitantes curis huius saeculi praegravantur, dicentes in cordibus suis: *Quid manducabimus, aut quid bibemus, aut quo operiemur?* Modicae fidei quare dubitasti? Quis vidit iustum derelictum, aut semen eius quaerens panem? Qui seipsum tibi tradidit, necessaria tibi negabit? Qui volucres caeli pacit, & lilia agri candidis induit vestimentis, Dominus scilicet, qui sollicitus est tui, si primum regnum eius & iustitiam quaesieris, haec omnia non adiciet tibi? Quoniam igitur huiusmodi pusillanimes, & falsi nominis religiosi circa fidem languentes & de diuinis promissionibus haesitantes, seipsum Domino committere formidant, illic trepidantes timore, ubi timor non est, semper manus habent porrectas ad accipiendum, collectas autem & aduncas ad retinendum, sibi metipsis ieiunantes, crumenas autem impinguantes, facies suas macie exterminantes, annis singulis quaecunque possunt reseruant, ut novas emant possessiones, de pauperibus autem non curant. Exercitationes siquidem corporum sibi ad salutem sufficere, pietatem, quae valet ad omnia, a se & a domibus suis alienantes, proiecerunt, & prorsus exulare coegerunt. Ita Vitriacus Cardinalis & Epif-

piscopus Aconensis , qui anno 1240. floruit.

CAPVT XI.

*Ordo sanctæ Mariæ de Mercede &
Redemptione captiuo-
rum.*

HIC ordo anno 1218. per *Iacobum I. Aragoniæ Regem*, & *S. Raimundum Pennafortium*, monachum, Dominicanum institutus, partim monachos, partim Equites complectitur. Ceterum vt *Trinitarij* (de quibus supra diximus) sic & *Mercenarij* ex professo tenentur stipem colligere, eamque captiuis à seruitute Turcica, ac Maurica liberandis impendere; quod & sedulò præstant, ingenti ære quotannis in Africam, Asiam, & Græciam per suos misso.

CAPVT XII.

*Ordo Cruciferorum seu Crucigerorum,
in Italia, & alibi.*

NEC prætereundi sunt Crucigeri, quorum initia bini Pontifices, Alexander tertius & sextus, in quibusdã diplomatibus ad *Cletū, Petri*

Petri successorem retulere : non quòd tum eam haberent, quam nunc videmus, religionis formam, sed erat cœtus quidam hominum ad recipiēdos Christianos institutus, inopes præfertim, qui peregrè aduenirent : qui cùm deinde & aliorum tyrannorum, & maximè Iuliani apostatæ acerbitate afflictus esset, demum ab Urbano II. recreatus est, eo tempore cùm Christiani Principes cruce signati, bellum barbaris inferentes, Antiochiam & Hierosolymam feliciter receperunt. Ornatus deinde ab Alexandro III. varijs beneficijs, quòd is Frederici AEnobardi vim fugiens, illorum hospitalibus domibus crebrò ac benignè acceptus fuerat, etiam aduersus Imperatoris edicta minacia. Pius demum II. Papa anno M. CCCC. LX. in Concilio Mantuano, cùm expeditionem in terram sanctam pararet, cæruleam ijs vestem assignauit (incertum qua causa) cùm antea cineritia vterentur. Sic ferè Hieronymus Platus lib. de bono status Religiosi.

Ceterum Crucigeri isti in Italia solent ordinariè Crucem argenteam manu gestare.

Cruciferorum porrò ordinem anno M. C. LXIX. à Gerardo Priore monasterij S. Mariæ Bononiæ institutum, vel potius reformatum, auctore Alexandro III. Papa, qui eius instituti sodalibus viuendi regulam dedit, in Chronico suo ecclesiastico testatur Onufrius Panuinus.

CAPVT XIII.

*Ordo Crucigerorum in Belgio, Germania,
& Gallia.*

FVit is inchoatus circa annum Christi 1216. à viris quinque admodum pijs, ordinis Ecclesiastici, qui sese *Hugoni* Cardinali, & Apostolico per Germaniam Legato obtulerunt. Ordinem sub regula S. Augustini confirmavit Innocentius IV. anno Pontificatus sui sexto. Totius Congregationis caput, ac Præfectus residet Huij, ad Mosam fl. in diœcesi Leodiensi, vbi Crucigeri pulcherrimum habent cœnobium.

Eiusdē Cōgregationis monasteria hodieq; florent, *Leody*, *Tornaci*, *Aquisgrami*, *Colonia*, *Embrica*, *Dusseldorpij*, *Venlona*, *Rurmunda*, *Vvicradij*, *Altinemoris*, *Trapontis*, *Traiecti ad Mosam*, *Maseica*, *Dionanti*, *Brugis* in Fladria, *Silue-ducis* in Brabantia, *Parisy*, *Tolosa*, & olim *Londini* in Anglia, *Horna*, *Schidami*, *Culenburgi*, *Franiquera*, & alibi in Batauia, Frisia, vicinisque ditionibus.

CAPVT XIV.

Ordo Crucigerorum in Bohemia.

ORdo Crucigerorum cum *Stella rubea* latè patet per Bohemiam, Morauiam, Silesiam

C

am

am, ac Poloniam: cuius quidem supremus ac generalis Magister anno 1618. erat Illustrissimus & Reuerend. D. *Sbigneus Berca*.

Est in Bohemia & altera Cōgregatio Crucigerorum cum *Nauicula*, vt vocant: quòd pro tessera *Nauiculam* gerant.

CAPVT XV.

Ordo Vallis-Scholarium.

ANNO CIO. CC. XVIII. Honorius III. Pont. Max. anno Pontificatus sui tertio, ordinem *Vallis-Scholarium* confirmauit; quem *Guilielmus* quidam, natione *Anglus*, inchoauit, qui *Parisijs* scholaris fuerat, & postea in *Burgundia* scholis præfuerat, tandemque cum scholaribus suis ad eremum conuolauit, & formam viuendi suis, & sibi ex diuersis regulis elegit. Sic *Martinus Polonus* in *Chronico*. *Genebrardus* in sua *Chronologia* paulò distinctiùs dicit hunc ordinem, sub regula *D. Augustini*, sumpsisse originem in *Campania Gallica*, per *Guilielmum*, *Richardum*, *Euerardum* & *Manassem*, *Theologiæ Professores*. Huius ordinis monasteria *Belgica* sunt, *Mechliniense*, *Montense* in *Hannonia*, *Leuense* in *Brabantia*, & *Geronfaium* in *Comitatu Namurcensi*. Solent olim non nisi à *Prioribus* gubernari: nostra ætate *Montensi*, *Namurcensi* & *Leo-*

& Leodiensi monasterijs præfecti sunt Ab-
bates.

CAPVT XVI.

*Ordo Seruorum B. Mariae, anno 1233. in
Italia inchoatus, per VII. ciues
Florentinos, & mirificè au-
ctus per S. Philippum
Benitium.*

Hunc ordinem instituerunt septem ciues
Florentini.

B. Bonfilius, ex clara Monaldorum familia,

B. Bonaiuncta, ex Manettis,

B. Manettus, ex familia Antella,

B. Vgucio, ex Vgucionia familia,

B. Alexius Falconerius,

B. Sosthenius, ex Melioribus, &

B. Amideus, ex Amidea familia.

Atque hi quidem septem ciues Florentini,
cùm in antiquo B. V. Mariæ fodalitio, Val-
densium cognomento, ad Assumptionis eiuf-
dem B. Virginis festum celebrandum de mo-
re conuenissent, dum sacra aguntur mysteria,
ita se interiùs rapi, & sanctissimæ Dei Gene-
trici famulandi desiderio incendi sentiunt, vt
Missâ peractâ, quisque focijs immissam inspi-
rationem patefaceret, omnesq; mundo vale-
dicere, & cæterarum rerum curâ abiectâ, ei-
dē sanctissimæ Virgini inferuire decerneret.

Interim donec constitutum tempus adueniat, ieiunijs & orationibus dediti, vt an ex Deo hæc esset inspiratio, probarent, terrenarum rerum, maximè domesticarum, curis sese expediunt: ac in ipsius Virginis Mariæ Natiuitatis festo, vt constituerant, *Ardingo* prius Episcopo Florentino consulto, sacraq; post exactam peccatorum confessionem, Eucharistia refecti, vestitu, quo ciues eius tempore utebantur, deposito, vilem humilemque induunt, atque ex oratorio ad salutandum Episcopum bini, vt mos religiosus est, incedunt, tota penè vrbe ad rei nouitatem concurrente, puerisque eos Dei Genitricis seruos vbique acclamantibus. Quod nomen illis per urbem ad eleemosynas exeuntibus, etiam ab infantium & lactentium ore prolatum (matribus enim necdum scientes loqui dicebant, vt seruis Mariæ Virginis benefacerent) ab Episcopo eis inditum est: atque à summo Pontifice confirmatum. *Bonsilio* autem tanquam seniori (qui primus Ordinis Generalis fuit) sibi præfecto, in montis Senarij, à Florentia nouem millibus passuum distantis, solitudinem secedunt. cumq; eos, qui se ad eorum societatem in dies adiungebant, ægrè reciperent, inuisitato prodigio ad eam augendam inflammantur. Cum enim verno tempore vitem in hortulo plantassent, ea in ipso Annunciationis B. Mariæ festo palmites vndique emisisse, floruisseque, & vnam (quod mirabilius fuit) pro-

B. Bonsilio I. Generalis.

procreasse visa est. Sacratissima quoque Deipara noctu multis Angelis comitata, nigra indumenta, quibus in filij passionis, suæque viduitatis memoriam induerentur, ostendens, illis apparuit: & *Ardingo* Episcopo per quietem præcepit, vt seruos suos nigra veste contereret, & regulam quam seruarent præscriberet. Qui summo mane consurgens, montem conscendit, Missam celebrat, eosque sacra cõmunionem refectos nigris vestibus, à se benedictis, induit, ac *S. Augustini* regulam obseruandam illis præscripsit. Bonfilius itaque cum iam inchoatæ religionis propagandæ licentiam à legatis Pontificijs impetrasset, cumque sanctitatis vitæ fama peruagante plura indies in Hetruria, Germania, & alijs locis monasteria exstruerentur, *Innocentio IV.* Pontifici Maximo Auenione (vbi sedes erat Pontificum) proficiscenti, Bononiæ occurrit: à quo benigne exceptus, ordinis approbationem, eiusdemque primum protectorem *Guilielmum* Diaconum Cardinalem, Pontificis nepotem, obtinuit. Idem Bonfilius templi Deiparæ Virginis Annunciatae celeberrimi constructionem, Bonfilio Episcopo Senensi pro Legato primum in fundamentum lapidem mittente, aggressus est. Is etiam *B. Philippum Benitium* in ordinem recepit & erudiuit. Denique assiduis vigilijs, carnis macerationibus, laboribus diutinaque infirmitate confectus, anno à Partu Virginis 1261. inchoatæ verò religio-

nis 26. anno non sine prodigijs migravit è vita. Nam post matutinas horas, quibus etiam infirma valetudine interesse cõsueuerat, vox sanctum senem ad se vocantis audita est: ad quam fratres accurrentes, exanimem illum, splendorem vultu proferentem, & odorem suauem corpore emittentem inuenere: moxque dum illi iusta persolvere parant, voces cœlestes canentium, *Subuenite Sancti Dei*, exaudita sunt. Ita tradit Philippus Ferrarius, ordinis eiusdem Doctor Theologus, in Catalogo Sanctorum Italiae.

B. Bonaiuncta. B. Bonfinio nondum ex humanis subtrahito B. *Bonaiuncta* in regimine successit: & post biennij præfecturam in Monte Senario anno 1258, pijsimè obdormiuit.

B. Manettus. B. *Manettus*, sui ordinis Præfectus Generalis post Iacobum Senensem, à Clemente IV. constitutus, anno 1269, in Domino sanctissimè obdormiuit. Cui Florentiæ in Diuæ Virginis Annunciatae templo insigne facellum ex marmore fuit excitatum, vitæ & miraculorum eiusdem historia vtrimque depicta.

B. Amideus. B. *Amideus*, miraculis pariter clarus an. 1264 obiit.

B. Ugucio. B. *Ugucio* ex Gallia, & B. *Sosthenius* ex Germania (vbi ordinem istum fundauerant) redeuntes in Monte Senario an. 1282. pijsimè

B. Sosthenius. obdormierunt: quorum animas S. Philippus Beni-

Benititis per quietem in cœlum deferri vidit.

B. *Alexius*, cùm ad annum ætatis centesimum decimum peruenisset, anno 1310. beatam animam exhalauit. Horum corpora sub ara maiore templi Montis Senarij, septem columnis fulcita quiescunt. In quo monte viuunt hodieque quadraginta Eremitæ, cœnobia Diuæ Virg. Annunciatae Florentino subiecti: vt idem Ferrarius tradit libro citato.

CAPVT XVII.

*De sancto Philippo Benitio, V. Priore
Generali ordinis Seruorum
B. Mariæ.*

Philippus Florentiæ ex nobili Benitiorum familia ortus, Lutetiæ Parisiorum medicinæ adolescens operam dedit. Reuersus in patriam, cùm Ecclesiam Seruorum (quæ Deiparæ Annunciatae nominatur) ob singularem erga Deiparam deuotionem frequens visitaret, qua die ea verba ex Actibus Apostolorum, *Philippe accede, & adiunge te ad currum istum*, legebantur, actus in extasim, currum aureum, quem ouis & leo trahabant, & in eo sanctissimam Matrem, comitantibus Angelis, insidentem, nigraque

sibi indumenta porrigentem vidit. sequenti nocte ab eadem Dei Genitrice seruos suos adire iubetur. Quare summo mane confurgens *Bonsilium*, vnum ex septem Ordinis fundatoribus, illius cœnobij Priorem adit, oratque vt inter Cōuersos recipiatur. Receptus vitam aliquamdiu in Monte Senario solitariam duxit: vbi spelunca, in quam pœnitentiæ causa ingredi, & vim lacrymarum profundere solitus erat, nomen ipsius retinens, & aquam emittens, adhuc visitur. Elucebant in eo, præter cæteras virtutes, mira patientia & insignis humilitas. Factus Sacerdos, paulò post in Capitulo Florentiæ celebrato, Prior Generalis, quinto loco, licet inuitus, eligitur. Quod munus ab eo sæpius, sed frustra renunciatum, 18. annos tanta prudentia administravit, vt non modò in Italia, sed & in Germania, & alibi ordinem Seruorum, multis exstructis monasterijs, mirificè propagarit. Tanta fuit in eo humilitas, vt non nisi post 7. annos, quòd Generalis esset, à suis agnitus fuerit. Dissidentium paci & errantium studuit emendationi. Nam Pistorij Guelphorum & Gibellinorum factiones per se ipsum, Florentiæ vnà cum fratre Latino Cardinale, Ord. Prædicatorum, Legato, Seruorumque Protectore sedauit. Foroliuienses, quòd à Martino IV. Pontifice Maximo defecissent, inter concionandum reprehendit: à
qui-

quibus verberibus affectus, peregrinum
 unum ex percussoribus conuertit; qui e-
 undem ordinem ingressus, vitæ sancti-
 tate floruit. Visitando & prædicando
 Embdam vsque Frisæ orientalis metro-
 polim peruenit, multis ab hæresi, & alijs
 vitijs per ciuitates ad Deum conuersis.
 Plura viuens edidit miracula. Nam a-
 pud Camillanum agri Senensis vicum,
 ad curiã pergens, leproso nudo eleemo-
 synam petenti propriam vestem concessit:
 qua ille indutus statim à lepra conualuit.
 Quo miraculo peruulgato, dum Viterbij
 Cardinales, Clemente IV. Pontifice Ma-
 ximo vita functo, de successore eligendo
 dissiderent, nonnullis Philippum propo-
 nentibus, illere cognita clam inde recedens
 (quod maximæ humilitatis argumentum
 fuit) apud Montem Tuniatum delituit, v-
 bi balneis, quæ vsque in hodiernum diem
 S. Philippi nominantur, virtutem sanan-
 di morbos impetrauit. Arreti cum fratres
 ob maximam victus penuriam fame con-
 ficerentur, pius accurrens pater, eos blandè
 consolatus, dum ad imaginem sanctissimæ
 Virginis orat, ecce duos cophinos candidis-
 simorum panum plenos ad ianuam mona-
 sterij diuinitus delatos. Cum in Germaniam
 Euangelium prædicaturus, *Rudolphi*
 Imperatoris inuitatu, proficisceretur, apud

C

5,

Lau-

Lauinum annem, inter Bononiam & Muti-
 nam, sub arboris vmbra sole ardentissimo
 diuersatus, nonnullis blasphemantibus diui-
 nam vltionem prædixit, quæ illos statim, vt
 ab eis recessit, secuta est. Nam ignis de cælo,
 in morem turbinis descendens, arborem cū
 illis prorsus absumpsit. Ex Germania redi-
 ens, ingressus nemus inextricabile, cū fo-
 cij inedia triduo afflictū non possent vltius
 progredi, Philipp^o facta oratione voces quas-
 dam secutus, nemine tamen viso, panem & a-
 quam, quibus recrearentur, inuenit. Demum
 Tudertum veniens, meretricibus, quæ sibi in
 via illudere ausæ fuerant, sic persuasit, vt in
 monasterio apud Carsulam (quæ vrbs nunc
 iacet) inclusæ, perpetuò penitentiam egerint.
 In vrbs ingressu totam ciuitatem sibi tan-
 quam patri obuiam habuit: Ecclesiam in-
 gressus, & ad altare B. Virginis orans, cū
 quasi diuinans ea verba, *Hæc requies mea*, pro-
 nūciasset, paulò post in festo Assumptionis B.
 Virginis in morbū incidit, ex quo octauo die
 fratres ad obseruantiam regularem horta-
 tus, sacrisque munitus, XI. Kal. Septembris
 anno salutis 1285. migravit ad Christum. E-
 ius sanctitas multis miraculis declarata est.
 In ijs, mulier manibus, pedibusque contra-
 cta, vt sacrum corpus attigit, statim
 incolumis domum remeavit. Cæcus ad
 tumultum illius delatus, illico visum re-
 cepit. Puer in agro Tudertino à lupo
 stran-

strangulatus, eius meritis ad vitam reuocatus est. Mulier, quæ & miracula negare, & seruum Dei irridere præsumperat, mox effecta est muta: quæ resipiscens, & ad illius pedes prostrata, veniamque precata, pristinam loquendi facultatem recuperauit. Viduæ filius vnicus, ex diutino morbo defunctus, dum mater gemebunda opem Philippi implorat, rediuuus surgens, Philippum sibi succurrentem vidisse testatus est, stupentibus, qui, vt matrem solarentur, aduenerant. Quare Leo X. Pontifex Maximus, cognita viri sanctitate, cum illum grauissimis curis impeditus non potuisset in Sanctorum numerum referre, fratribus sui Ordinis, vt de illo Officium duplex X. Kal. Septemb. recitarent, concessit.

Ita Ferrarius lib. citato, ex Archangelo Ianio, qui S. Philippi vitam libris quinque descripsit.

Colitur autem officio Ecclesiastico s.

Philippus Benitius in Tuscia,
ex indulto Pauli V.

23. Aug

Papæ.

CA-

CAPVT XVIII.

De S. Gerardo Veneto, Episcopo Canadiensi, & Martyre.

S. Gerardus, Venetijs ex nobili Sagreda familia natus, primùm basilicæ S. Marci Canonicus fuit, & vt apud S. Antonium Paduanum in Sermonibus legitur, primus ordinis Seruorum B. Mariæ Virginis Venetijs institutor. Deinde factus Episcopus Canadiensis in Hungaria (est autem Canadium vrbs apud Transyluaniaë confinia, ad Lippam amnem non longè à Segedino in Tibiscum influentem) Transdanubiana Apostolus fuit: qui cum ad S. Stephanum Regem visendum Albam Regalem pergeret, ab idololatriis in itinere inuasus, pro Christi nomine mortem patienter sustinuit. Cuius corpus Venetias translatum, Murani in Ecclesia B. Mariæ Virginis, quæ modò S. Donati nominatur, conditum est. Ita Philippus Ferrarius in Catalogo Sanctorum Italiaë, qui in Notis addit, non tantùm à S. Antonio Paduano, in Sermonibus etiam à Francisco Maurolyco in Martyrologio tradi, S. Gerardum fuisse primùm auctorem ordinis Seruorum B. Mariæ apud Venetos.

CA.

CAPVT XIX.

*Ordo Seruorum B. Mariae, in Gallia anno
1257. institutus, & abrogatus in
Synodo Lugdunensi, sub
Gregorio X.*

ORDO Seruorū B. Mariæ, in diœcesi Masiliensi institutus, & sub regula S. Augustini anno 1257. est confirmatus per Benedictum Episcopum Masiliensem, mandante Alexandro IV. Papa. Fuit is Ordo alius ab eo, quem in Etruria Italiæ prouincia per B. Bonfilium, & alios sex ciues Florentinos excitatum, supra cap. 16. diximus. Nam Seruitæ Itali vestem nigram iam inde ab initio ordinis gestant: Seruitæ verò Galli vestem seu chlamydem albam olim gestare solent. Hinc Monasterium Guilielmitarum Parisiensium, quod olim fuit ordinis Gallicani Seruitarum (vt infra docebimus) hodieque *Alborum Mantellorum* nomen retinet.

Vt autem constet omnibus, vbi & quando Seruitæ Gallicani originem sumpserint, habe istud Clementis IV. diploma:

*Clemens Episcopus, seruus seruorum Dei, dilectis filijs Priori, & fratribus B. Mariae de Areno, seruis B. Mariae matris Christi vulgariter appellatis, ordinis S. Augustini, Masiliensis diœcesis, salutem & Apostolicam benedictionem. Cum à nobis
petitur;*

petitur, quod iustum est & honestum, tam vigor aequitatis quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officij nostri ad debitum perducatur effectū. Sanè petitio vestra nobis exhibita continebat, quòd cum felicis recordationis Alexander Papa prædecessor noster dudum venerabili fratri nostro Massiliensi Episcopo suis dedisset litteris in mandatis, ut vobis, qui eratis nouella plantatio, nec tunc astricti obseruantia alicui regulari, auctoritate ipsius prædecessoris concederet aliquem de ordinibus approbatis, idē Episcopus ordinē B. Augustini cōcessit vobis, prout in litteris inde confectis, sigillatis sigillo ipsius Episcopi, plenius continetur. Nos igitur vestris supplicationibus inclinati, quod à Prædicto Episcopo super hoc prouidē factū est, ratū & firmū habentes, id ad instar eiusdem prædecessoris nostri, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio cōmunimus, tenorem litterarum ipsarum ipsius Episcopi de verbo ad verbū præsentibus inseri facientes, qui talis est:

Vniuersis, ad quos præsentis litteræ peruenerint, Benedictus Dei gratia Massiliensis Episcopus salutem in Domino Iesu Christo. Literas Domini Papa recepimus sub hac forma:

Alexander Episcopus seruus seruorum Dei venerabili fratri Episcopo Massiliensi salutem, & Apostolicam benedictionem. Pijis propositis, & honestis desiderijs, & his præcipue, per quæ salus & profectus prouenit animarum, annuere Sedis Apostolica benignitas tantò libentiùs consueuit, quanto ipsarū lucrū est omni thesauro fructuosius & pretiosius re
qua-

quacumq³. Cum igitur dilecti filij Prior & fratres B. Mariae de Areno, Massiliensis diocesis, qui vulgariter nuncupantur Serui Sanctae Mariae Matris Christi, sicut nobis significare curarunt, huius mundi vanitatibus, pompa & gloria derelictis, sub iugo regularis obedientiae suo desiderent obsequi Creatori: nos ipsorum huiusmodi propositum, & desiderium multipliciter commendantes, ac annuentes, fauorabiliter ipsorum precibus pietate non vacuis, & continentibus honestatem, fraternitati tuae per Apostolica scripta mandamus, quatenus dictis Priori & fratribus auctoritate nostra concedas vnā de regulis approbatis, vt sub ipsius obseruantia perpetuis temporibus dignum praestent obsequium, suorum vitulos offerant labiorum, & acceptabile impendant sacrificium Deo Patri. Datum Viterbij VI. Kal. Octobris, Pontificatus nostri anno tertio.

Huius igitur auctoritate mandati, ad honorem Dei omnipotentis, & gloriosae Virginis Mariae matris Christi, Priori, & fratribus B. Mariae de Areno, Massiliensis diocesis, qui vulgariter nuncupantur Serui sanctae Mariae matris Christi, auctoritate Apostolica concedimus regulam B. Augustini, vt sub ipsius obseruantia perpetuis temporibus dignū praestent obsequiū Deo Patri. In cuius rei memoriā praesentem paginam sigilli nostri munimine fecimus roborari. Datum pridie Nonas Ianuarij, anno Domini millesimo ducetesimo quinquagesimo septimo. Nullo ergo omnino hominum liceat hanc paginā confirmationis infringere, vel ei ausu temerario cōtrahere.

Si

Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datum Viterbÿ III. Idus Maij, Pontificatus nostri anno secundo.

Hoc diploma Clementis I V. cū alijs adiūtis, primus publicavit Sampson Haius lib. de veritate vitæ, & ordinis S. Guilielmi, Parisijs anno 1588. edito.

Ceterum huius ordinis Seruitæ olim Parisijs monasterium habuerunt anno 1258. ædificatum: quod postea, Ordine isto, in Synodo Lugdunensi sub Gregorio X. Papa abrogato, traditum est Guilielmitis, anno 1297. a Bonifacio VIII. & Philippo Pulchro Rege, atque id etiamnum possident.

CAPVT XX.

Ordo Eremitarum S. Pauli.

PAVLVS Eremitarum auctor, & magister, apud inferiorem Thebaidem natus, cū quindecim esset annorum, orbatus parentibus est: qui postea declinandæ causæ persecutionis Decij & Valeriani, & Deo liberius inseruiendi, in eremi speluncam se contulit: vbi palma ei victum & vestitum præbente, vixit ad centesimum & decimum tertium annum; quo tempore ab Antonio nonagenario, Dei admonitu, inuisitur: Quibus inter se, cum

cum antea non nossent, proprio nomine cōsultantibus, & multa de regno Dei colloquentibus, coruus, qui semper antea Paulo dimidiatum panem attulerat, integrum detulit.

Post corui discessum, *Eia*, inquit Paulus, *Dominus nobis prandium misit, verè pius, verè misericors. Sexaginta iam anni sunt, cum accipio quotidie dimidij panis fragmentū, nunc ad aduentū tuum militibus suis Christus duplicauit annonam.*

Quare cum gratiarum actione ad fontem capientes cibum, vbi tātisper recreati sunt, iterum gratijs de more Deo actis, noctem in diuinis laudibus consumpserunt. Diluculo Paulus de morte, quæ sibi instaret, admonens Antonium, hortatur, vt pallium, quod ab Athanasio acceperat, ad inuoluendum suum corpus afferret. Quo ex itinere rediens ille, vidit inter Angelorum choros, inter Prophetarum, & Apostolorum cœtus, Pauli animam in cœlum ascendere.

Cumque ad eius cellam peruenisset, inuenit genibus complicatis, erecta ceruice, extēsisque in altum manibus, corpus exanime, quod pallio obuoluens, hymnosque & Psalmos ex Christiana traditione decantans, cum farculum, quo terram foderet, non haberet, duo Leones, ex interiore eremo, rapido cursu ad Beati senis corpus feruntur: vt facilè intelligeretur, eos quo modo poterant, ploratum edere: qui certatim terram pedibus effodientes, foueam, quæ hominem commodè

D

cape-

caperet, effecerunt. Qui cū abiissent, Antonius sanctum corpus in eum locum intulit: & iniecta humo, tumulum Christiano exemplo composuit; tunicam verò Pauli, quam in sportæ modum ex palmæ folijs ille sibi contexerat, secum auferens, eo vestitus diebus solennibus Paschæ, & Pentecostes, quoad vixit, vsus est.

Ceterum ordo Monachorum sancti Pauli celeberrimus, & ditissimus in Hungaria, vicinisque Prouincijs, per Eusebium Strigoniensem circa annū 1215. in Hungaria, & postea à Paulo Vespriniensi Episcopo anno 1263. auctus, & Constitutionibus quibusdam stabilitus.

Est & Congregatio Eremitarum S. Pauli primi Eremitæ, anno 1553. inchoata, quæ multa habet monasteria in Hispania, & Italia.

CAPVT XXI.

*Ordo Iesuatorum per S. Ioannem
Columbinum Senensem
inchoatus.*

ANNO 1355. aut sequenti in vrbe Senensi inchoatus est is ordo, qui Iesuatorum dicitur, principe Ioanne Columbino, cuius mirabilis conuersio facta est per lectionem

ctum illum Doctorem sibi patronum & protectorem delegerunt ; ita vt eorum domus, & Ecclesie magna ex parte sancto Hieronymo sint dedicatæ. Quod quidem nomen ab eodem sancto Doctore ductum, vix perpetuum haberent, Alexander V. I. anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo secundo ad Pontificatus apicem assumptus decreuit, vt in posterum non simpliciter Iesuati, sed cum adiuncto, *Fratres Iesuati sancti Hieronymi* dicerentur. Hi tunicam albam & cappam cinerici coloris absque capucio gestant : cuius loco cum domo egrediuntur, in capite deferunt genus quoddam albi tegumenti, manicæ similis quod mundi contemptum demonstrat. Trium votorum professionem completo probationis anno ; aliorum religiosorum ex instituto sancti Augustini viuentium more emittunt ; Constitutiones peculiare cuiusdam Episcopi Ferrariensis, qui inter illos professus fuerat, vitæ sanctitate celeberrimi, præscriptas habent. Literarum studijs expresso non incumbunt, nec sacris absque speciali dispensatione Apostolica initiantur, habentque Confessarios, & Capellanos aut presbyteros seculares, aut aliorum ordinum regulares : & si quis doctrina præditus ipsorum consortio aggregetur, superiorum permisso aliquid temporis literarum exercitio tribuere potest. Qui verò huiusmodi fodalita-

litate ingressus, & ex concessu Sedis Apostolicæ sacerdotali caractere insignitus fuerit, ad ordinis officia ægrè promouetur. Pergunt circa mediam noctem ad Chorum, in quo tamen nunquam canunt, sed pro matutinis, & alijs horis canonicis alias preces, ac sp̄ rituales meditationes quisque per se habet. Exercentur circa infirmorum visitationem, & diuersa alia officia, atque opera manualia ad vitandum otium: qualia sunt hortorum quos habent amplos, & bene dispositos, cultura, aquarum ex herbis, floribus alijsque rebus varia distillatio & expressio, fenestrarum vitrearum reparatio, nec non alia similia artis & corporis exercitia quàm plurima, quibus etiam suis necessitatibus subueniunt. Reguntur omnes à suo Generali, & singula monasteria à Prioribus gubernantur.

CAPVT XXII.

Ordo Eremitarum S. Hieronymi, & alter ordo seu Congregatio Fesulana Mendicantium S. Hieronymi.

ORDO Eremitarum sancti Hieronymi an. 1380. à B. Petro Gambacurta Pisano institutus,

tutus, in Italia potissimum floret. Habet Romæ Conuentum ad S. Onuphrium, in Trai-
tiberina regione.

Congregatio Fesulana fratrum Mendicantium S. Hieronymi instituta fuit an. 1386. à *Carolo*, filio Antonij Comitis Montis Graueli, diœcesis Sarsinensis. Illam anno 1400 Innocentius VII. & postea Gregorius XII. itemq; Eugenius IV. an. 1441. approbarunt.

Obijt autem B. Carolus an. 1410. in basilica S. Mariæ Gratiarum sepultus.

Socios habuit *Redonem à Monte Grauello*, & *Gualterum Marsum*, cum quibus primam domum eremiticam construxit in ruinis vrbis Fesulanæ, haud procul à Florentia.

CAPVT XXIII.

Ordo sanctæ Brigittæ, seu S. Saluatoris, per S. Brigittam institutus.

Sancta Brigitta fuit ex Sueuis oriunda, Daniæ Regis filia, Neritiæ Princeps. Octo liberos habuisse dicitur, mares quatuor, & feminas totidem. Marito vita functo, cum filia Catharina Ierosolymas profecta est; reuersaque Romam scripsit Gregorio Pontifici, qui in Gallia sedē habebat, Dei voluntatem esse, vt Romam rediret. Sederant
autem

autem Auenione Pontifices ordine septem,
Gallici omnes sanguinis; quorum primus
Clemens eo nomine V. natione Vasco, Epi-
scopus antè Burdegalensis, qui Roma sedem,
Cardinales, & Curiam transtulit; emitque e-
am urbem à Ioanna Siciliae & Neapolis Re-
gina, sibi & posteris Pontificibus, tricies mil-
le florenis aureis. Item secuti sunt *Ioannes*
XXII. Caduccus, *Benedictus XII. Tolofa-*
nus, *Clemens VI. Lemouix*, *Innocentius VI.*
Lemouix, *Urbanus V. Lemouix*, & *Gregorius*
XI. Lemouix, qui sedem ex Gallia Romam
transtulit, anno M. CCC. LXXVI. septua-
gesimo quarto postquam Auenione fuisset,
magno Italiae & praesertim urbis Romae dam-
no. Pontificum enim absentiam statim secu-
tae sunt urbium defectiones, nouorum Prin-
cipum lectiones, Venetorum cum Ferrarien-
sibus bella, Hetruriae concussio, Galliae Cifal-
pinæ motus, Henrici Cæsaris in Italiam ir-
ruptio, Pontificum nouæ lectiones, & inde
schisma, Neapolitani regni turbæ, Romæ ob
libertatem tumultus, Venetorum & Genuen-
sium mutuae clades, totius Italiae turbatio,
Vicecomitum strages, Cypri vastatio Ge-
nuensium auspicijs, Famagustæ deditio, Pe-
rini Regis de salute pactio & tributum, Pre-
tensis urbis inuasio, populorum ab Ecclesia seces-
sio, Britonum Sifennæ clades, miseranda Sifen-
natû cædes, Romæ deniq; frequetes mœniû,

templorum, ædium ruinæ, solitudo, barbaries. Quæ maximè res & Brigittam ad monendum impulit. & Gregorium ad parendum. Accessit insuper liberum Episcopi cuiusdam responsum, qui cum à Pontifice rogaretur, quid causæ esset, quò minùs ad suam se Ecclesiam reciperet: *Et quid, inquit, causa est, cur tu, ô Pontifex, non ad tuam?* Satis apertè Romam innuens. Itaque redijt ille, vt dixi, Romam: siue sanctæ Brigittæ monitu, siue aperto Episcopi responso, siue demum suo pte consilio, cum tot Italia calamitates & ipsius Reginæ quondam vrbiũ Romæ, fando audiret, animo cerneret. Sed non ideò præreptæ occasiones schismatum in Ecclesia, & turbarum in Italia: quorum illa paulò pòst ita Ecclesiam occuparunt, vt eodem tempore tres simul Pontifices Europa viderit: quæ tempestas aliquamdiu Ecclesiam, & omnes penè Europæ prouincias vehementer conquassauit, sæuientibus vndique odijs, & in mutua excidia hominum furore comparato: Hæ verò in multos postea annos perdurarunt, ingenti totius Italiæ clade. Neque tantum collyria potuère, vt non subinde quæ malè coierant vulnera, fœdiùs eruperint, & sæuiùs in vicina membra malum contagio propagarit. Tandem verò prædicta Brigitta post multas reuelationes & vaticinia, quæ

in

in volumen, quod exstat, ipsa retulit, Romæ decedens, ad superos abiit: vbi immortalitate gloriæ fruitur, vt hic nominis & sancti per orbem instituti.

Ceterum in monasterijs ordinis sanctæ Brigittæ non solum moniales, sed & monachi solent viuere, sed muris ac cancellis à se inuicem diuisi. Cœnobij tamen totius administratio non ad monachos, sed ad Abbatissam de more spectare solet: fortè ob reuerentiam, quæ debita est sanctæ Brigittæ, ordinis auctori, ex regia Danorum seu Suecorum prosapia genitæ. In cuius rei symbolum moniales in hunc vsque diem aureum in digito annulum gestant, & ornantur in capite corona cæcidia, purpureis distincta notis: in fronte, occipitio, temporibus & vertice, mutatis regie thiaræ lapillis, in quinque Christi Regum Regis vulnera. Sic ferè David Lindanus in Teneramundę descriptione lib. 2. cap. 5.

Obijt autem in Domino sancta Brigitta, aliàs Birgitta anno 1373. à Bonifacio IX. Diuis adscripta.

CAPVT XXIV.

*Catalogus monasteriorum ordinis
S. Brigittæ.*

WAstenenſe monaſterium in Suecia, & di-
ceceſi Lincopenſi, fundatum à B. Catha-
rina, S. Brigittæ filia.

Vallis gratiæ in Flandria.

Monaſterium quoddam in Liuania circa Re-
ualiam.

Dantiſcanum monaſterium in Pruſſia.

Erilingenſe monaſterium in Pruſſia.

Mariæ corona circa Stralaſtrium.

Mariæ vulnus, prope Lubecam.

Mariæ ſilua, in Dacia ſiue Dania.

Mariæ Ager, in noua Zuytlândia, apud Zelan-
dos.

Muncoliuienſe monaſterium, in Noruegia.

Mons gratiæ, prope Norimbergam.

D. Haſſonis monaſterium in Bauaria.

Genuenſe monaſterium in Italia, in vrbe
Genuenſi, monialium.

Paradiſus, extra Florentiam, quarto lapide à
Florentia, vbi adſeruatur digitus S. Brigittæ.

Sion, in Anglia.

Aqua B. Mariæ, olim extra, nunc intra Siluam
Ducis, Brabantia opidum.

Cam.

Campus B. Marię, in opido Campensi, apud
Transfalanos.

Marięburgū, in pago *Zoest* apud Amersfor-
diam ditionis Ultraiectinę opidum.

Stella B. Marię, Gaude in Hollandia.

Teneramundanum monasterium.

Coloniense monasterium.

Marię Vorst, tertio lapide à Colonia, vtri-
usque sexus.

Marię arbor, in Cliuia, vulgò *Marienboom*
primo lapide à Sanctis, vtriusque sexus.

Marię vitis Ultraiecti, in Batauia.

Sion, in Mishaga prope Antuerpiam, desijt.

Brielense monasterium in Hollandia.

S. Brigittę hospitale in vrbe Roma.

Atrebatense in Antelia.

Insulense in Flandria: quę duo posteriora,
Alberto Austriaco apud Belgas imperan-
te, sunt instituta.

Est autem VVastena, castellum Suecię,
in quo anno 180. adhuc florebat monasteri-
um ordinis S. Brigittę, & caput eiusdem vir-
ginis religiosè adseruabatur: vt ex oculato tē-
ste Francisco Haræo, Ultraiectino, viro
libris editis claro didici, qui id tē-
poris in Suecia cum Anto-
nio Possuino Soc. Ie-
su Theologo ver-
fabatur.

CAPVT XXV.

Ordo Monachorum S. Hieronymi in Hispania, à Petro Fernando institutus, circa an. 1374.

Hieronymus, Eusebij filius, Stridone in Dalmatia, Constantino Imperatore, natus, Romæ adolescens est baptizatus & in liberalibus disciplinis à Donato, & alijs viris doctissimis eruditus. Tū discendi studio Galliam peragrauit: vbi pios aliquot, & in diuinis litteris eruditos viros coluit, multosque sacros libros sua manu descripsit. Mox se in Græciam conferens, Philosophia & eloquentia instructus, summorum Theologorum cōsuetudine floruit: in primis verò *Gregorio Nazianzeno* Constantinopoli operam dedit: quo doctore se sacras litteras didicisse profiteretur. Tum religionis causâ visit Christi Domini incunabula, totamque lustrauit Palæstinam: quam peregrinationem adhibitis Hebræorū eruditissimis, ad sacre scripturæ intelligentiam sibi multum profuisse testatur.

Deinde secessit in vastam Syriæ solitudinem: vbi quadriennium in lectione diuinorum librorum, cælestisque beatitudinis contemplatione consumpsit, assidua se abstinentia, vi lachrymarum, & corporis afflictatione discrucians. Presbyter à Paulino Episcopo Antio-

Antiochiæ factus, Romam de controuersijs quorundam Episcoporum, cum Paulino, & Epiphanio, ad Damasum Pontificem profectus, eius Ecclesiasticis epistolis scribendis adiutor fuit. Verum cum pristinae solitudinis desiderio teneretur, in Palæstinam reuersus, Bethleem ad Christi Domini præsepe in monasterio, quod à Paula Romana exstructum erat, caelestem quamdam vitæ rationem instituit: & quamquam variè morbis, doloribusque tentaretur, tamen corporis incommoda pijs laboribus, & perpetua lectione, ac scriptione superabat.

Tamquam ad oraculum ex omnibus orbis terræ partibus ad ipsum diuinæ scripturæ quæstiones explicandæ referebantur. Illi Damasus Pontifex, illum S. *Augustinus* de locis scripturæ difficillimis sæpe cõsuluit, propter eius singularem doctrinam, & linguæ non solum Latinæ & Græcæ, sed Hebraicæ etiam & Chaldaicæ intelligentiam: & quod omnes penè scriptores, eiusdem Augustini testimonio, legerat. Hereticos acerrimis scriptis exagitauit: piorum & Catholicorum patrocinium semper suscepit. Vetus testamentum ex Hebræo conuertit, nouum, iussu Damasi, Græcæ fidei reddidit, magna etiam ex parte explicauit. Multa præterea Latinè reddidit scripta doctorum virorum: & ipse alijs proprii ingenij monumentis Christianam disciplinam eximie illustrauit. Qui ad summam senectutem
perue-

perueniens, sanctitate & doctrina illustris, Honorio Imperatore migravit in cœlum. Cuius corpus ad Bethleem sepultum, postea Romam in Basilicam S. Mariæ ad præsepe translatum est.

Ceterum ordo monachorum sancti Hieronymi in Hispania longè est florentissimus, quem, ut dixi, *Petrus Fernandus*, cum socio *Petro Romano* instituit. Fernandus quidem in aula Petri Castellæ Regis diu vixerat, quâ relicta, circa annum 1366. Eremitis quibusdam solitariam vitam agentibus se adiunxit. Postea Romam profectus cum socio, instituti sui monastici confirmationem sub regula sancti Augustini à Gregorio XI. Papa circa annū 1374. accepit: quam regulam hodieque seruant omnes per Hispaniam Hieronymiani. Huius ordinis caput est *Lupiana*, illustre monasterium in diœcesi Toletana situm, in quo hodieque adseruatur vestis monastica, qua dictum Fernandum Gregorius XI. induit.

Ceterum anno 1422. ordo sancti Hieronymi in duas Congregationes est scissus, agente Lupo Olmedo, monacho Guadalupensi, viro erudito, qui Martini V. Papæ gratia pollens, Congregationem sancti Isidori excitauit, & suis regulam ex sancti Hieronymi scriptis à se compilatam, & ab eodem Pontifice approbatam præscripsit.

Caput

Congregatio S. Isidori.

Caput Isidorianæ Congregationis fuit sancti Isidori monasterium, ad Hispalim in Bætica situm: quod procurante Philippo II. Rege Catholico ad veterem Hieronymianorum Congregationem, cum cæteris eiusdem instituti monasterijs accessit. Itaque vniuersa Hieronymianorum per Hispaniam cœnobìa hodie vnius Præfecti, Lupianæ residentis, imperio subsunt.

Exstant Chronica ordinis Hieronymianorum per Petrum Vegam Hispanicè conscripta, & Compluti anno 1539. edita, ex quibus hausi pleraque.

Ceterum inter Hispanica huius instituti cœnobìa, eminet in primis Scuriacum, vulgò *Escorial* nominatum, octauum mundi miraculum, quod Philippus II. Rex Catholicus in honorem S. Laurentij à fundamentis immenso sumptu excitauit. Depingit id eleganter Ioannes Mariana lib. de Institutione Principis.

Eminet item *Sancti Iusti* monasterium in diocesi Placentina situm, ad quod Carolus V. Cæsar relicto Imperio, raro exemplo, soli Deo vacaturus secessit, vbi & obiit.

CAPVT XXVI.

Congregatio monachorum sancti Hieronymi in Italia.

PRAETER Hispanicam est & alia monachorum S. Hieronymi Congregatio, à dicto Lupo Olmedo, natione Hispano, temporibus Martini V. Papæ instituta, quæ viginti circiter Italiae monasteria complectitur, & vitæ regulam ex sancti Hieronymi scriptis ab Olmedo conflata observat. Ad hanc Congregationem solent etiam spectare monachi Congregationis Isidorianæ in Hispania, de qua dixi superiore capite. Hodie subsunt Congregationi veteri Hispanicæ à Petro Fernando institutæ.

Ceterum Italicae Congregationis caput hodie est hospitale seu monasterium Lodeianense, in Longobardia situm, vt Paulus Morisus tradit.

Eiusdem Congregationis est monasterium sancti Alexij, in vrbe Roma situm, quod olim fuit ordinis Præmonstratensis. Id

Lupo Olmedo ac socijs circa annum 1425. Martinus V.

Papa tradidit.

CAPVT XXVII.

Origo Fratrum seu Clericorum vitæ communis, qui celeberrimas scholas in Belgio & Germania habuerunt.

Gerardus Magnus Dauentriæ ad Isalam fl. in Germania nostra inferiore natus, Fratrum seu Clericorum vitæ communis auctor atque institutor, an. 1376. in Domino obdormiuit. Fuerat is olim Ultraiectensis, & Aquigranensis Canonicus: quibus dignitatibus quanquam opimis, cum maximâ patrimonij parte, postmodum spontè relictis, totum se Deo proximorumque salutî procurandæ tradidit. Gerardus, inquit Massæus, cum esset Parisijs doctissimus, relictâ Sorbonâ, Dauentriam redijt, vnde erat oriundus. Fratres illic instituit, qui scholas tenerent, & non tantum litteras; sed mores quoque discipulos suos, & bene viuere edocerent. Viuunt autem in communi, secundum instituta primitiuæ Ecclesiæ, siue proprio, siue mendicitate, diocesanis suis simpliciter subditi. Quò autem tunc ferius sese gesserunt, eò violentius antiquus hostis se illis opposuit: suscitauit illis detractores multos: quorum vnus in generali Concilio Constantiæ celebrato ausus est dicere eos esse ex illis, quos dudum Ro-

E mani

1384

mani Pontifices, Bonifacius, Clemens, & Ioannes exterminauerant. Cui calumniæ viriliter restitit *Ioannes Gerson* Cancellarius Parisiensis, tunc in ipso Concilio præfens, eo quæ perpulit hominem, vt ipse cum libello famoso, quem Senatui obtulerat, igni adiudicaretur. Sed fratres qui aderant, aduoluti iudicij pedibus, precati sunt veniam reo, vt liber tantum incenderetur non auctor. Annuitur precibus supplicantium : & incenso volumine iussus est auctor exire prouincia, nec amplius innocentes infamare. Pro quibus in eodem Concilio præfatus Gerson pulcherrimum tractatum edidit. Eisdem dictum Concilium, Martino Quinto præfidente, plurimum corroborauit, modumque viuendi comprobans, hortabatur viriliter agere, scholas erigere, ad pietatem discipulos instituere, quibus Ecclesia Dei fulciretur, & quibus vel maximè tunc indigebat. Vidi ego ante annos multos præter dictum volumen Gersonis in Buscoducis, etiam apud Bruxellam multas Eugenij, vt & Pij II. litteras perpulchra priuilegia ipsis fratribus indulta continentes. Sic ferè Massæus : alibi tamen legi istud fratrum in communi sub regula S. Augustini viuentium institutum, anno 1376. à Gregorio XI. Pont. Max. fuisse adprobatum. Id discretè in procemio officij Ecclesiastici Eremitarum Augustinianorum, Venetijs, Louanij, & alibi excusi, (vbi ordines vniuersi D. Augustini signis militates recēsentur) his verbis exprimitur.

tur: Ordo vitæ Cōmunis à Gerardo Teutonico institutus, & à Gregor. XI. approbatus an. 1376. sub regula S. Augustini. Cuius rei (si tamen vera) miror nullam apud Massæum huius instituti sodalem, nec apud Thomam Kempensem fieri mentionem. Ceterū fratres, seu vitæ cōmunis clerici in Germania nostra inferiore primū litteras humaniores excitarunt, & plurimā olim eaq; celeberrima (vt hodie Patres Societatis Iesu) per Galliam Belgicam, Germaniāque gymnasia habuere; in his *Dauentriense, Suollense, Drusoburgense, Ultraiectense, Groningense, & Gaudanū* apud Batauos & Frisios, *Bruxellense, Siluiducense & Mechliniense* in Brabātia, *Gādense & Gerardimontense* in Flādria; *Nouiomagense* in Geldria, *Embricense & Vesaliense* apud Cluuios; *Leodiense* item, *Cameracense, Coloniense*, aliaque alibi. Hodie præter *Siluiducense, Coloniense, Vesaliense* & alia aliquot fratrum domicilia, cætera ferè temporum iniquitate defierunt, aut alijs religiosis hominibus sunt attributa. Fuere aut̄ inter fratres plurimi, cū vitæ sanctitate, tum doctrina illustres, quorū res gestas Thomas Kempensis, ipsorum discipulus, ad posteros trāsmisit. Inter eos qui scriptis sibi famam pepererunt, *Gerardus Sutphanius*, scriptor asceticus, *Christianus Massens* Chronographus, & *Georgius Macropedius*, Comædus ac Philologus, eminent. Ex ipsorū verò scholis plurimi scriptis itidem illustres viri, vt ex *Dauentriēsi Thomæ Kempensis, Alexāder Hegius,*

Gymnasia fratrum vitæ communis.

Def. *Erasmus Rotterodamus*, & *Ioannes Mellius*, ex *Embricensi*, *Matthias* & *Tilmannus Bredenbachij*, ex *Nouiomagensi* *Petrus Canisius* & *Busæi* fratres, ex *Ultraiectensi* *Cornelius Valerius*, *Henricus Cuickius*, *Franciscus Haræus* & *Henricus Sedulius*, ex *Vninocibergensi*, *Ioannes Despauterius*, ex *Siluiducensi*, *Ioannes Nemijs*, *Simon Verepeius*, *Christophorus Vladeraccus*, (quorum plerique etiam fratribus in erudienda iuuentute auxilio fuere) alijque prodierunt. Inter fratres porrò, alij *Hieronymiani*, alij *Gregoriani* nuncupabantur, sed quo discrimine, nondum certò comperi.

Supersunt hodieque, vt dixi, fratres vitæ communis *Coloniæ*, *Vesaliæ* & *Silux-Ducis*: quorum *Gymnasia* plerisque locis desierunt, post scholas à *Societate Iesu*, maiore studio atque industriâ, passim institutas.

Ceterùm *Domus fratrum Mechliniensis* & *Gandensis*, ab illorum locorum *Episcopis* in *Seminaria* diocesana sunt conuersa. *Bruxelensis* *Domus* hodie possidetur à monialibus *Sanctæ Claræ*, quas *Vrbaniasticas* vocant. *Domus Leodiensis*, ab *Ernesto Bauaro*, circa annum 1581. tradita est *Patribus Societatis Iesu*.

Domus Cameracensis hodie incolitur à monialibus *Premiacensibus*, ordinis sancti *Augustini*.

CAPVT XXVIII.

*Ordo Alexianorum, seu Cellitarum, in
Germania inferiore; itemque Ni-
grarum Sororum.*

Alexius Romanus nobilissimus, Euphe-
miani Senatoris filius, propter eximium
Iesu Christi amorem, prima nocte nuptia-
rum, sponsam intactam Rufinam nomine, S.
Paulæ filiam, relinquens, illustrium orbis
terræ Ecclesiarum peregrinationem suscepit.
Qui cum 17. annos in itineribus ignotus fu-
isset, aliquando apud Edessam Syriæ urbem,
ubi in Xenodochio seruiert, per sanctissimæ
Mariæ Virginis imaginem eius nomine di-
uulgato, inde naui discessit, ut Tarsi, in tem-
plo Diui Pauli Apostoli, opera pietatis profe-
queretur. Sed naus, diuino nutu, ad portum
Romanum appulsa est: ipseque, à patre Euphe-
miano tamquam alienus pauper, & peregri-
nus hospitiò excipitur: apud quem 17. an-
nos omnibus ignotus vixit, multa à seruis
passus, à quibus loco deliciarum iniurijs,
contumelijs, & verberibus sæpè affectus est.
Cum autem Honorius Imperator in domo
Euphemiani, virum sanctum, cuius precibus
assiduis Deus vrbi propitius erat, delitescere
accepisset, eius videndi cupidus, ab Euphe-

miano illū sibi exhiberi imperat: sed *Alexi*⁹ futurorū præscijs, vitæ suę cursu litteris diligentissimè consignato, dum domus excipiendo Imperatori paratur, omnibus inscijs, migrat è vita xvi. Kalend. Iulij Innocentio primo Pontifice Maximo. Cùm itaque Imp. Honorius, Theodosij filius, ad domum Euphemiani venisset, Alexium defunctum, chartam manu dextra ita tenentem, vt nulla vi euelli posset, inuenit. Aderat Pontifex, cui Alexius chartam, cùm illam Imperator genuflexus petijisset, concessit. Interim parentes & sponsa, ad sacrum corporis amplexum accurrentes, illud lachrymis quasi imbri decurrentibus rigant. Dum autem funus extolleretur, tantus populi concursus fuit, vt Imperator ad illum diuertendum pecunias proijci mandaret. Verùm tanta inerat omnibus videndi sancti viri cupido, vt pecunias negligerent. Multa namque signa fiebant, Dæmoniis, leprosis, alijsq̃ue morbis insanabilibus affectis, diuinitus curatis. Oportuit autem sacrum cadauer per octo dies in templo S. Petri insepultum feruari: tantus erat vtriusque sexus, maximè languentium, ad illud confluxus. Denique in arca marmore & smaragdo ornata in æde S. Bonifacij conditum est: illique Ecclesia postea excitata. Ita Ferrarius in Catalogo Sanctorum Italiae.

S. Alexium, vt patronum colunt Cellitæ, qui Bruxellis, Antuerpiæ, Louanij, Mechliniæ,

niæ, Coloniae, & alibi apud Belgas ac Germanos tumulandis mortuorum cadaueribus piam operam impendunt, nullis sacris ordinibus initiati.

Præter Cellitas sunt in dictis Belgicæ oppidis & alibi, *Nigrarum Sororum*, seu monialium insuper cœnobita: quæ cum domi, tum foris agris sedulo inserviunt. Nomen habent à vestibus atri coloris, quas gestant, & sub regula S. Augustini viuentes subsunt visitationi Ordinariorum.

CAPVT XXIX.

De varijs monasterijs cum virorum, tum mulierum, quæ in Xenodochijs & alibi seruiunt agris, testimonium Iac. Vi-triaci.

SVnt insuper aliæ tam virorum quàm mulierum sæculo renunciantium & regulariter in domibus leproforum, vel hospitalibus pauperum viuentium absque æstimatione & numero certo in omnibus Occidentis regionibus congregationes, pauperibus & infirmis humiliter, & deuotè ministrantes. Viuunt autem secundum S. Augustini regulam, absque proprio, & in cõmuni, sub vnus Maioris obedientia; & habitu regulari suscepto, perpetuam Domino promittunt continentiam. Scorsum autem viri & seorsum femine cum omni reuerentia & castitate

dormiunt, & manducant. Horas autem canonicas, quantum hospitalitatis studium, & pauperum Christi ministerium permittunt, diebus & noctibus audire non omittunt. In domibus autem, in quibus maior est conuentus & numerosior fratrum & sororum congregatio, frequenter in capitulo ad corrigendas delinquentium negligentias, vel pro alijs necessarijs & honestis causis, congregantur. Lectiones etiam diuinarum Scripturarum plerumque dum reficiuntur corpora, sibi faciunt recitari; in refectorio & alijs certis locis, & horis constitutis silentium obseruantes. Homines autem infirmos vel hospites sanos, quos in domibus suis suscipiunt, separatos à mulieribus manducare faciunt, & dormire. Capellani autem eorum cum omni humilitate & deuotione pauperibus & infirmis in spiritualibus ministrantes, verbo diuinæ prædicationis indoctos instruunt, pusillanimes, & debiles consolantur, & ad patientiam & gratiarum actionem exhortantur. Diuinum officium, vt omnes infirmi audire in lectis suis valeant, in capella communi, diebus & noctibus assidue celebrant. Confessiones autem & extremas vnctiones, & alia sacramenta diligenter & sollicitè subministrant infirmis, & mortuis debitam exhibent sepulturam. Hi igitur Christi ministri, sobrij & parci sibi, & corporibus suis districti valde & seueri, erga pauperes & infirmos misericordiz

diæ visceribus affluentes, & prompto animo necessaria pro posse subministrantes, quantò abiectiones sunt in domo Domini in via, tantò gradum sublimiorem consequuntur in patria. Tantas autem plerumque pro Christo sustinent infirmorum immunditias & foetorum molestias penè intolerabiles, sibi met violentiam inferentes, vt nullum aliud pœnitentiæ genus huic sancto & pretioso in conspectu Dei martyrio posse arbitrer comparari. Hæc igitur sordium stercora, quibus velut fimo mentes eorum ad fructificandum impinguntur. Dominus in lapides pretiosos permutabit; & erit eis pro foetore odor suavis. Hæc autem sancta & Deo amabilis hospitalitatis regula, & hospitalium religio in pluribus locis & domibus eorum adeò corrupta est, & quasi ad nihilum miserabiliter redacta, quòd hominibus reproborum sordida & detestanda congregatio, non solum his, qui eorum nequitiam plenius agnouerunt, displicet, sed etiam in conspectu Dei foetet. Sub prætextu enim hospitalitatis & simulatæ pietatis facti sunt quæstuarij, mendacijs & deceptionibus, & modis omnibus, quibus possunt, pecunias importunè extorquentes, se ipsos pascentes, de pauperibus autem non curantes, nisi quantum eorum occasione possunt eleemosynas à fidelibus exigere, modicum conferentes pauperibus infirmis, vt propter hoc negotiatores dolosi & caupones a-

E s

stuti,

stuti, quodam venationis genere fraudulento multa lucentur. Qui enim pauperibus parum tribuunt, vt amplius accipiant, & sub prætextu eleemosynæ quærūt diuitias, venatores potius quã benefici reputãdi sũt. Sic bestia, sic aues, sic capiuntur & pisces. Modicum escæ in hamo ponitur, vt pecuniæ sæculi in eo pertrahantur. Ad eò autem importunè & irreuerenter & anxie eleemosynas petunt, vt religionis reuerentiam in se confundentes contemptibilem reddant. Contra quos ait B. Hieronymus: *Melius est non habere quod tribuas, quàm impudenter petere quod des.* Plerumque etiam perturbatos fratres multa in hypocrisi exteriùs simulantes, vel per mercenarios, & mendaces capellanos, qui simplices non formidãt decipere, & falcem suã in messem alienam mittere, vel per Indulgentiarum litteras, quibus turpis lucri cupiditate abutuntur, multa turpiter lacrantur, vt de illis taceamus, qui falsariorum crimẽ pessimum incurrẽtes, falsis litteris, & bullis furtiuis in perditionem vti non verentur. Ea verò quæ turpiter congregant, quàm turpiùs in comestationibus & ebrietatibus expendant, & alia sequẽtia, quæ in occulto & in tenebris ipsi tenebrosi operantur, licet non erubescant patrare, pudeat tamen nos ad præsens recitare. de regularibus autem institutis, & ordinis puritate, nihil præter exteriorem habitum retinentes, oēs ferè per simoniam recipiunt. Qui turpiter

Loquitur contra abusus.

ingressi, turpissimè ad imitationē aliorū ibidē commorantur, in murmure & dissensione, in iurgijs & seditionibus, in otio & dissolutione, in loculis & proprii retentione, in cubilibus & immunditijs, & omnimoda fœditate, sine affectione, absque misericordia, sine fœdere. Lectos autem in oculis hominum ornatos, pauperibus autē & infirmis vacuos, ad ostentationē & seductionē cōponunt. Domos autē hospitalitatis & pietatis in spelūcas latronū, prostibula meretricū, & synagogas Iudeorum conuertūt. Huiusmodi autē pestifera corruptio & detestabilis hypocrisis nō oēs hospitalium domos occupauit. Quædam enim sunt regulares congregationes, & principales cōuentus, seu capitalia hospitalia, in quibus non desinit feruor charitatis, vnctio pietatis, honestatis decor, & seueritas disciplinæ; quæadmodum sunt hospitalia *S. Spiritus in Romana vrbe, & S. Samsonis in Constantinopolitana ciuitate, & S. Antonij in ipso capite, & B. Maria Ronsciuallis, in introitu Hispaniæ, & alia quædā Deo grata, & pauperib. peregrinis seu infirmis valde necessaria. Parisiis autē & Nouiomii in Frãcia, Pruui in Campania, & Tornaci in Flandria, & Leodij in Lotharingia, & Bruxellis in Brabãtia sunt hospitalia pietatis, & domus honestatis, officinæ sanctitatis, cōuentus decoris & religionis, refugia pauperū, asylum miserorū, cōsolationes lugentium, refectio esurentium, & suauitas & mitigatio infirmorum. Hactenus Vi-*

viacus. In=

Hospitalia per Europã primaria. Vide sup. cap. 3.

Inter Hospitalia seu Xenodochia Belgica eminent in primis ea, quæ publicis ciuitatum sumptibus, si annui census non suffecerint, passim aluntur. Secundas obtinent ea, quæ leprosis excipiendis sunt destinata: vt de Hospitalibus S. Iacobi, S. Iuliani, S. Elifabethæ, & aliorum Diuorum nominibus iam olim consecratis nihil dicam.

CAPVT XXX.

Varij ordines ac Congregationes sub sancti Augustini regula militantes.

EST in Gallia ordo Charitatis nostra Domina, circa annum 1300. inchoatus.

In Italia apud Ligures floret Congregatio Armeniorum, seu S. Bartholomæi Genuensis.

Sub eadem regula militat ordo Predicatorum, à S. Dominico institutus: de quo fufius infra dicemus lib. 3.

Congregatio S. Ambrosij ad Nemus, anno 1431. ab Eugenio IV. est confirmata.

Congregatio Bonorum hominum in Anglia, per Richardum, Henrici III. Regis Angliæ fratrem, inchoata, vt & Ordo Saccitarum, seu fratrum Iesu Christi de pœnitentia, iam pridè defierunt.

Ordo Apostolicorum, seu Barnabitarum,

Boni homines.
Saccitæ.
Barnabite.

ad S. Barnabam Apostolum originem refert : cuius instituti sodalibus anno 1484. Innocentius VIII. regulam S. Augustini præscripsit.

Ordo Hospitalarium seu Ministrantium infirmis in Hispania per B. Ioannem Lusitanum circa an. 1540. inchoatus ; sub regula eadem anno 1571. à Pio IV. Papa est confirmatus. Dicti B. Ioannis vita exstat conscripta per Franciscum Castrensem, presbyterum & Rectorem Hospitalis Granatensis : Apud eundem leguntur Constitutiones dicti ordinis.

CAPVT XXXI.

Ordines Equestres sub regula S. Augustini militantes.

INter Ordines militares nobilissimi quique, nimirum *Rhodus* seu *Melitenis* apud Italos, & *Teutonicus* seu *Marianus* apud Germanos, & *S. Iacobi* apud Hispanos, magni Augustini, vt ille loquitur, signa sequuntur.

Idem faciunt Equites *S. Lazari* Ierosolymitani, & *Iesu Christi* contra Albigenses à S. Dominico instituti : de quibus, vt & alijs Ordinibus Equestribus, vide librum nostrum Latinè primùm, post Gallicè editum Antuerpiæ.

CA-

CAPVT XXXII.

*De Ordine Equitum Beate Mariae de
Monte Carmelo & sancti
Lazari in Fran-
cia.*

ORDO Equitum sancti Lazari olim ce-
lebris fuit in Terra sancta, vt & Tem-
plariorum, Ioannitarum, & Teutonicorum.
Pro tessera gestabant crucem viri-
dem.

Decursu temporis, vt fit, cùm ordinis La-
zarini dignitas iaceret, Equites Rhodij (qu-
nunc Melitenses) ab Innocentio VIII. Papa
impetrarunt an. 1490. vt dictus Ordo Equi-
stris cum Rhodiensi vniretur.

Tempore Henrici I V. Gallia Regi
Philibertus Nereftanus, vir militia clarus Ro-
mam profectus, à Paulo V. Papa obtinuit
vt nouus Ordo Equitum, titulo *S. Mariae de
monte Carmelo, & S. Lazari*, institueretur in
Gallia: & pro dote assignata sunt prædia Equi-
tium olim Lazarinorum.

Nereftanus in his rebus Romæ procurator
dis vsus est consilio, & opera Reuerendi Pa-
tris *Petri à Matre Dei, Hispani, Carmelita*
Discal-

Discalceati, qui Paulo V. tunc erat à sacris concionibus.

Gestant Equites isti Mariani crucem violaceam, cum efugie Beatæ Mariæ Virginis.

Ceterùm ordo Equitum Hospitalarium sancti Lazari Hierosolymitani, iam inde à multis retrò seculis sub regula sancti Augustini solet militare.

